

EBA/GL/2021/16

2021. december 16.

Iránymutatások

a pénzmosás elleni küzdelemmel és a terrorizmus finanszírozásával kapcsolatos felügyelet kockázatalapú megközelítésének jellemzőiről, valamint a kockázatalapú felügyelet során szükséges lépésekről, az (EU) 2015/849 irányelv 48. cikkének (10) bekezdése alapján (az ESAs/2016/72 közös iránymutatás módosítása)

A kockázatalapú felügyeletre vonatkozó iránymutatás

1. Megfelelési és beszámolási kötelezettségek

Az iránymutatások jogállása

1. Az e dokumentumban szereplő iránymutatásokat az 1093/2010/EU rendelet¹ 16. cikkének rendelkezéseivel összhangban adták ki. Az 1093/2010/EU rendelet 16. cikkének (3) bekezdése szerint az illetékes hatóságok és pénzügyi intézmények minden erőfeszítést megtesznek azért, hogy megfeleljenek az iránymutatásoknak.
2. Az iránymutatások az Európai Bankhatóság (a továbbiakban: EBH) azzal kapcsolatos álláspontját ismertetik, hogy mi a megfelelő felügyeleti gyakorlat a Pénzügyi Felügyeletek Európai Rendszerében, és miként kell alkalmazni az uniós jogot egy adott területen belül. Az 1093/2010/EU rendelet 4. cikkének (2) bekezdésében meghatározott, az iránymutatások hatálya alá tartozó hatáskörrel rendelkező hatóságok azzal tesznek eleget az iránymutatásoknak, hogy megfelelően beépítik azokat saját felügyeleti gyakorlataikba (pl. saját jogi kereteik vagy felügyeleti folyamataik módosításával), beleértve azokat az eseteket is, ahol az iránymutatások elsősorban intézményekre vonatkoznak.

Beszámolási kötelezettségek

3. Az 1093/2010/EU rendelet 16. cikkének (3) bekezdése értelmében az egyes hatáskörrel rendelkező hatóságok 06.06.2022-ig kötelesek értesíteni az EBH-t arról, hogy megfelelnek-e vagy meg kívánnak-e felelni ezeknek az iránymutatásoknak, és ha nem, úgy tájékoztatniuk kell az EBH-t a meg nem felelés indokairól. Amennyiben a fenti határidőig ilyen értesítés nem érkezik, az EBH úgy tekinti, hogy az adott illetékes hatóság nem felel meg az iránymutatásoknak. Az értesítéseket „EBA/GL/2021/16” hivatkozással az EBH honlapján szereplő formanyomtatványon kell megküldeni. Az értesítéseket olyan személyek nyújthatják be, akik megfelelő felhatalmazással rendelkeznek arra, hogy illetékes hatóságuk nevében nyilatkozzanak annak megfeleléséről. Az EBH-nak a megfeleléssel kapcsolatban bekövetkező bármely változást is be kell jelenteni.
4. A 16. cikk (3) bekezdésének megfelelően az értesítések közzétételre kerülnek az EBH honlapján.

¹ Az Európai Parlament és a Tanács 1093/2010/EU rendelete (2010. november 24.) az európai felügyeleti hatóság (Európai Bankhatóság) létrehozásáról, a 716/2009/EK határozat módosításáról és a 2009/78/EK bizottsági határozat hatályon kívül helyezéséről (HL L 331., 2010.12.15., 12. o.).

2. Tárgy, hatály és fogalom meghatározások

Tárgy

5. Ezek az iránymutatások az (EU) 2015/849 irányelv² 48. cikkének (10) bekezdésével összhangban meghatározzák a pénzmosás és a terrorizmusfinanszírozás elleni küzdelemre (a továbbiakban: AML/CFT) irányuló felügyelet kockázatalapú megközelítésének jellemzőit, valamint azokat a lépéseket, amelyeket az illetékes hatóságoknak a kockázatérzékenységi alapon ellátott felügyelet során alkalmazniuk kell.

Hatály

6. A jelen iránymutatásokat saját kockázatalapú AML/CFT felügyeleti modelljük (RBS modell) megtervezésekor, végrehajtásakor, felülvizsgálatokor és fejlesztésekor kell alkalmazniuk az illetékes hatóságoknak.

Címzettek

7. Az iránymutatások címzettjei az 1093/2010/EU rendelet 4. cikke (2) bekezdésének iii. pontjában meghatározott hatáskörrel rendelkező hatóságok (a továbbiakban: illetékes hatóságok).

Fogalom meghatározások

8. Eltérő rendelkezés hiányában az iránymutatások a 2015/849/EU irányelvben használt és meghatározott fogalmakat azzal egyező módon értelmezik. Ezen túlmenően ezeknek az iránymutatásoknak az alkalmazásában a következő fogalmak az alábbi jelentéssel bírnak:

Eseti vizsgálat: olyan vizsgálat, amelyet egy adott esemény vagy ML/TF kockázat miatt indítanak el.

AML/CFT adatszolgáltatás: az illetékes hatóságok által az értékelési alanyokhoz intézett rendszeres vagy eseti kérések, amelyekben a főbb ML/TF kockázati mutatókkal kapcsolatos mennyiségi és/vagy minőségi adatokat és információkat kérnek.

AML/CFT adatszolgáltatás: az illetékes hatóságok által az értékelési alanyokhoz intézett rendszeres vagy eseti kérések, amelyekben a főbb ML/TF kockázati mutatókkal

² Az Európai Parlament és a Tanács 2015/849/EU irányelve (2015. május 20.) a pénzügyi rendszerek pénzmosás vagy terrorizmusfinanszírozás céljára való felhasználásának megelőzéséről, a 648/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról, valamint a 2005/60/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv és a 2006/70/EK bizottsági irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 141., 2015.6.5., 73. o.).

	kapcsolatos mennyiségi és/vagy minőségi adatokat és információkat kérnek.
Klaszter:	valamely szektor két vagy több olyan hitelintézete vagy pénzügyi intézménye, amely hasonló jellemzőkkel rendelkezik és azonos mértékű ML/TF kockázatnak van kitéve.
Kockázatmentesítés:	a magasabb ML/TF kockázatot jelentő egyes ügyfelekkel vagy ügyfél-kategóriákkal való üzleti kapcsolatfelvétel elutasítása vagy az ilyen kapcsolatok megszüntetésére vonatkozó döntés, vagy a magasabb ML/TF kockázattal járó ügyletek lebonyolításának megtagadása.
Újonnan megjelenő kockázatok:	olyan kockázat, amelyet korábban még nem azonosítottak, vagy olyan meglévő kockázat, amely jelentősen megnövekedett.
Utóvizsgálat:	az annak értékelésére szolgáló felülvizsgálat, hogy helyreállították-e a korábbi ellenőrzés vagy felülvizsgálat során az értékelési alany AML/CFT rendszereiben és kontrollmechanizmusainak keretében feltárt hiányosságokat.
Teljes körű helyszíni vizsgálat:	az értékelési alanyok vagy azok üzletágai által bevezetett valamennyi AML/CFT rendszer és kontrollmechanizmus átfogó felülvizsgálata, amelyre az értékelési alany telephelyén kerül sor.
Eredendő/eredetileg fennálló kockázat:	az értékelési alanytól vagy valamely szektorban a kockázatmentesítő intézkedések alkalmazása előtt fennálló ML/TF kockázat szintje.
ML/TF kockázat:	a pénzmosás és/vagy terrorizmusfinanszírozás (ML/TF) felmerülésének valószínűsége és hatása.
ML/TF kockázati tényezők:	változók, amelyek vagy önmagukban, vagy más tényezőkkel együttesen növelhetik vagy csökkenthetik az ML/TF kockázatot.
Helyszínen kívüli felülvizsgálat:	az értékelési alanyok AML/CFT politikáinak és eljárásainak átfogó felülvizsgálata, amelyre nem az értékelési alanyok telephelyén kerül sor.
Kockázatalapú megközelítés (RBA):	olyan megközelítés, amelynek során az illetékes hatóságok és az értékelési alanyok azonosítják, felmérik és megértik az ML/TF kockázatokat, amelyeknek az értékelési alanyok ki vannak téve, és az e kockázatokkal arányban álló AML/CTF intézkedéseket fogantatosítanak.
RBS modell:	azoknak az eljárásoknak, folyamatoknak és mechanizmusoknak az összessége, amelyeket az illetékes hatóságok annak érdekében alkalmaznak, hogy az azonosított ML/TF kockázatok mértékéhez igazodva gyakorolják AML/CTF felügyeleti hatásköreiket.
Fennmaradó kockázat:	az a kockázati szint, amely az AML/CFT rendszerek és -ellenőrzések eredendő kockázat kezelése érdekében történő alkalmazása után is fennmarad.

Kockázati profil:	az értékelési alanyhoz vagy szektorhoz/alszektorhoz kapcsolódó ML/TF kockázat általános jellemzőire utal, beleértve a kockázat típusát és szintjét.
Értékelési alany:	valamely hitelintézet vagy pénzügyi intézmény vagy klaszter, amelyet az illetékes hatóságok által meghatározott kritériumok szerint kategorizálnak.
Felügyeleti eszközök:	minden olyan felügyeleti intézkedés, amelyet az illetékes hatóságok annak biztosítása érdekében hozhatnak, hogy az értékelési alanyok megfeleljenek AML/CFT kötelezettségeiknek.
Témavizsgálat:	több értékelési alany felülvizsgálata, amely az értékelési alanyok AML/CFT rendszereinek és kontrollintézkedéseinek egy meghatározott szempontjára vagy nagyon kevés szempontjára összpontosít.
Fenyegetés:	a bűnözők, terroristák vagy terrorista csoportok és segítőik által a múltbeli, jelenlegi és jövőbeli pénzmosási vagy terrorizmusfinanszírozási tevékenységeikkel okozott potenciális károk.

3. Végrehajtás

Az alkalmazás időpontja

9. Ezeket az iránymutatásokat az EU valamennyi hivatalos nyelvén történő közzétételüktől számított három hónap elteltével kell alkalmazni [04.07.2022].

Hatályon kívül helyezés

10. Az alkalmazás időpontjában a következő iránymutatások hatályukat veszítik:

Közös iránymutatás a pénzmosás elleni küzdelemmel és a terrorizmus finanszírozásával kapcsolatos felügyelet kockázatalapú megközelítésének jellemzőiről, valamint a kockázaterzékes felügyelet során szükséges lépésekről (ESAs/2016/72).

4. Iránymutatások

4.1 Az RBS modell végrehajtása

4.1.1 Általános szempontok

11. Az illetékes hatóságoknak az alábbi négy lépést kell alkalmazniuk a hatékony AML/CFT RBS modell részeként:
 - a) 1. lépés – Az ML/TF kockázati tényezők beazonosítása;
 - b) 2. lépés – Kockázatértékelés;
 - c) 3. lépés – AML/CFT felügyelet; és
 - d) 4. lépés – Az RBS modell nyomon követése és felülvizsgálata.
12. Az illetékes hatóságoknak figyelemmel kell lenniük arra, hogy a kockázatalapú felügyelet nem egy egyszeri feladat, hanem egy folyamatos, körkörös eljárás.
13. Az illetékes hatóságoknak az iránymutatások 11. és 12. bekezdésében foglalt általános szempontokat kell alkalmazniuk az RBS modelljükben.

4.1.2 Arányosság

14. Az illetékes hatóságoknak az arányosság követelményeinek betartásával kell eljárniuk az értékelési alanyok AML/CFT felügyelete során. A kért információk mennyiségének, a felügyeleti intézkedések gyakoriságának és mértékének, valamint az értékelési alannal folytatott párbeszédnek arányosnak kell lennie a feltárt ML/TF kockázattal.
15. Az illetékes hatóságoknak figyelembe kell venniük, hogy az értékelési alany mérete és rendszerben betöltött szerepe önmagában nem feltétlenül mutatja az ML/TF kockázatnak való kitettséget; a rendszerszinten nem jelentős kis hitelintézetek és pénzügyi intézmények is magas ML/TF kockázatot jelenthetnek.

4.1.3 Értékelési alanyok

16. Az illetékes hatóságoknak azonosítaniuk kell az egyes szektorokon belül azokat a hitelintézeteket vagy pénzügyi intézményeket, amelyek kellően sok hasonló jellemzővel rendelkeznek ahhoz, hogy indokolt legyen egy klaszterbe sorolni őket. A közös jellemzőknek magukban kell foglalniuk az azonos szintű kockázatot, amelynek ki vannak téve, többek között méretüket, üzleti tevékenységük jellegét, a kiszolgált ügyfelek típusát, a földrajzi területet, ahol működnek vagy tevékenykednek, valamint teljesítési csatornáikat. A klaszterbe sorolt hitelintézetek vagy pénzügyi intézmények esetében az RBS eljárás egyes elemei a klaszter szintjén együttesen kerülhetnek elvégzésre, nem pedig külön-külön az adott klaszterhez tartozó minden egyes hitelintézetnél vagy pénzügyi intézménynél.

17. Azoknak a hitelintézeteknek vagy pénzügyi intézményeknek az azonosítása érdekében, amelyek ugyanahhoz a klaszterhez tartozhatnak, az illetékes hatóságoknak ezen intézmények üzleti modelljére, a szektor kockázatértékelésére, az egyes hitelintézetek vagy pénzügyi intézmények kockázatértékeléseire, valamint az ezen iránymutatás 30. és 31. bekezdésében meghatározott egyéb releváns információforrásokra – köztük a felügyeleti tevékenységük eredményeként gyűjtött információkra – kell támaszkodniuk.
18. Az illetékes hatóságoknak mérlegelniük kell, hogy az ugyanazon szektorban működő, ugyanazon belföldi pénzügyi csoport részét képező hitelintézeteket vagy pénzügyi intézményeket egy „értékelési alanyként” kezelik-e.
19. Amennyiben az illetékes hatóság tudja vagy alapos okkal feltételezi, hogy a valamely klaszterbe tartozó egyes hitelintézetekhez vagy pénzügyi intézményekhez társuló kockázat jelentősen eltér az adott klaszterbe tartozó más hitelintézetekhez vagy pénzügyi intézményekhez társuló kockázattól, az illetékes hatóságnak ki kell emelnie az adott hitelintézetet vagy pénzügyi intézményt a klaszterből, és azt vagy önállóan, vagy egy másik, olyan hitelintézetekből vagy pénzügyi intézményekből álló klaszter részeként kell értékelnie, amelyek hasonló mértékű ML/TF kockázatnak vannak kitéve. A klaszterből való eltávolítást többek között a következő körülmények indokolhatják: a hitelintézet vagy pénzügyi intézmény tényleges tulajdonosai olyan személyek, akiknek a feddhetetlensége az ESMA és az EBH szakmai alkalmasságra és üzleti megbízhatóságra vonatkozó közös iránymutatásával³ összhangban végzett értékelés szerint a pénzmosással és/vagy terrorizmusfinanszírozással kapcsolatos aggályok miatt kétséges; a hitelintézet vagy pénzügyi intézmény belső ellenőrzési keretrendszere az EBH belső irányításról szóló iránymutatásaival⁴ összhangban végzett értékelés szerint hiányos, ami hatással van a hitelintézet vagy a pénzügyi intézmény fennmaradó kockázatának minősítésére; a hitelintézet vagy a pénzügyi intézmény jelentős változtatásokat vezetett be termékeiben vagy szolgáltatásaiban, illetve e változtatások mellett a teljesítési csatornákat, az ügyfélkört vagy azokat a földrajzi területeket illetően is változtatásokat eszközölt, ahol a szolgáltatásokat nyújtják, illetve a termékeket értékesítik.

4.1.4 Együttműködés

20. Az illetékes hatóságoknak együtt kell működniük egymással és más érdekelt felekkel, köztük a prudenciális felügyeletekkel, a pénzügyi információs egységekkel, az adóhatóságokkal, a bűnüldöző hatóságokkal, az igazságügyi hatóságokkal és a harmadik országok AML/CFT felügyeletével, és minden vonatkozó információt ki kell cserélniük egymással, hogy biztosítsák az értékelési alanyok hatékony AML/CFT felügyeletét. Minden releváns információt haladéktalanul ki kell cserélni. Amennyiben az értékelési alanyok határokon átnyúló jelleggel működnek, az ilyen együttműködésnek ki kell kiterjednie más tagállamok illetékes hatóságaira, és adott esetben harmadik országok illetékes hatóságaira.

³ Az ESMA és az EBH közös iránymutatásai a vezető testületi tagok és a kulcsfontosságú feladatot ellátó személyek alkalmasságának értékeléséről a 2013/36/EU irányelv és a 2014/65/EU irányelv alapján [EBA/GL/2021/06](#).

⁴ Az EBH iránymutatásai a belső irányításról a 2013/36/EU irányelv alapján [EBA/GL/2021/05](#).

21. A hatékony együttműködés és információcsere érdekében az illetékes hatóságoknak a rendelkezésükre álló valamennyi együttműködési és koordinációs intézkedést és eszközt alkalmazniuk kell, beleértve azokat is, amelyeket az illetékes hatóságoknak az (EU) 2015/849 irányelvvvel összhangban kellett bevezetniük. Az illetékes hatóságoknak biztosítaniuk kell ezen intézkedések és eszközök megbízhatóságát és folyamatosságát, minimálisra csökkentve ezzel az esetleges információhiány kockázatát. Az illetékes hatóságoknak különösen a hitelintézetek és pénzügyi intézmények felügyeletéért felelős illetékes hatóságok között az (EU) 2015/849 irányelv alkalmazásában történő együttműködésről és információcseréről szóló közös iránymutatásokra⁵, az (EU) 2019/878 irányelv szerinti, a prudenciális felügyeleti hatóságok, a pénzmosás és a terrorizmusfinanszírozás elleni felügyeletet ellátó hatóságok és a pénzügyi információs egységek közötti együttműködésről és információcseréről szóló EBH-iránymutatásra⁶, valamint az (EU) 2015/849 irányelv 57a. cikke (2) bekezdésének b) pontja szerinti, az Európai Központi Bank és az illetékes nemzeti hatóságok közötti többoldalú megállapodásra⁷ kell hagyatkozniuk.
22. Az illetékes hatóságoknak mérlegelniük kell, hogy milyen mértékben és milyen céllal folytatnak együttműködést és információcserét más érdekelt felekkel, és ez határozhatja meg az együttműködés leghatékonyabb módját, mivel nem feltétlenül minden körülmények között ugyanaz a megközelítés a megfelelő. Ez azt jelenti, hogy gyakrabban lehet szükség együttműködésre és információcserére olyan más illetékes hatóságokkal és prudenciális felügyelettel, amelyek ugyanazon értékelési alany felügyeletében vesznek részt, mint a pénzügyi információs egységekkel, adóhatóságokkal és bűnüldöző szervekkel.
23. A más érdekelt felekkel – köztük a bűnüldöző hatóságokkal, adóhatóságokkal és egyéb szervekkel vagy ügynökségekkel – való együttműködés és információcsere során az illetékes hatóságoknak a nemzeti jog által lehetővé tett keretek között kell eljárniuk. Az illetékes hatóságoknak törekedniük kell arra, hogy információcserét folytassanak a helyi adóhatóságokkal a különböző adóbűncselekményekről és mechanizmusokról, ami segítheti az illetékes hatóságot abban, hogy felmérje az ezekből eredően az értékelési alanyokat vagy szektorokat érintő pénzmosási kockázatokat. Az illetékes hatóságok információt cserélhetnek az e területre vonatkozó lehetséges megelőző intézkedésekről is.

4.2 1. lépés – Az ML/TF kockázati tényezők beazonosítása

4.2.1 Általános szempontok

24. Az illetékes hatóságoknak azonosítaniuk kell és meg kell ismerniük azokat a kockázati tényezőket, amelyek befolyásolják az egyes szektorok és az értékelési alanyok ML/TF

⁵ Közös iránymutatások a hitelintézetek és pénzügyi intézmények felügyeletéért felelős illetékes hatóságok között az (EU) 2015/849 irányelv alkalmazásában történő együttműködésről és információcseréről; A pénzmosás és a terrorizmusfinanszírozás elleni küzdelemmel foglalkozó felügyeleti kollégiumoknak készült iránymutatások ([JC 2019 81](#)).

⁶ [Az EBH iránymutatásai a 2013/36/EU irányelv szerinti, a prudenciális felügyeleti hatóságok, a pénzmosás és a terrorizmusfinanszírozás elleni felügyeletet ellátó hatóságok és a pénzügyi információs egységek közötti együttműködéshez és információcseréhez](#), 2021. december.

⁷ [Többoldalú megállapodás](#) az Európai Központi Bank és az illetékes nemzeti hatóságok között az (EU) 2015/849 irányelv 57a. cikke (2) bekezdésének b) pontja szerint.

kockázatoknak való kitettségét. Ebből a célból az illetékes hatóságoknak a 4.2.2. iránymutatásban meghatározott különböző információforrásokat kell felhasználniuk, valamint a 4.1.4. és 4.4.9. iránymutatásban meghatározottak szerint aktívan együtt kell működniük a szektorral és adott esetben más illetékes hatóságokkal.

25. Az ML/TF kockázati tényezők azonosítása során az illetékes hatóságoknak az ügyfél-átvilágításról, valamint a hitelintézetek és a pénzügyi intézmények által az egyedi üzleti kapcsolatokhoz és az üzleti megbízásokhoz kapcsolódó pénzmosási és terrorizmusfinanszírozási kockázat értékelése során figyelembe veendő tényezőkről szóló, az (EU) 2015/849 irányelv 17. cikke és 18. cikkének (4) bekezdése szerint EBH-iránymutatásokra⁸ kell támaszkodniuk.
26. Amennyiben az értékelési alany klaszter, az illetékes hatóságoknak a releváns kockázatokat a 44. és 45. bekezdés alapján úgy kell megállapítaniuk, hogy azok az egész klasztert jellemezzék. Ez biztosítja az illetékes hatóságok számára, hogy igazolni tudják az egész klaszterre érvényes kockázati profilra vonatkozó határozataikat. Az illetékes hatóságoknak figyelembe kell venniük továbbá a korábbi felügyeleti intézkedések eredményeit az adott klaszterben szereplő értékelési alanyok vonatkozásában.
27. Amennyiben valamely értékelési alanyt egy tagállamon belül több illetékes hatóság felügyel, ezeknek az illetékes hatóságoknak együtt kell működniük és információt kell cserélniük az adott értékelési alanyról annak érdekében, hogy közös képet alkossanak annak kockázati kitettségéről.
28. Az illetékes hatóságok által a kockázati tényezők és a kockázatmérséklő tényezők azonosítása érdekében kért információk terjedelmének és típusának arányosnak kell lennie az értékelési alany üzleti tevékenységének jellegével és nagyságával, amennyiben az ismert. Figyelembe kell venni továbbá az értékelési alanyok kockázati profilját, amelyet a korábbi kockázatértékelések során azonosítottak be, valamint adott esetben azt a kontextust, amelyben az értékelési alany tevékenykedik, pl. annak a szektornak a természetét, amelyhez az értékelési alany tartozik. Az illetékes hatóságoknak fontolóra kell venniük a következők meghatározását:
 - a) milyen információkat kérnek minden esetben az értékelési alanyok tekintetében, és az összehasonlítható értékelési alanyok esetében hasonló információkat kell kérniük;
 - b) honnan és hogyan szerzik be ezeket az információkat; és
 - c) milyen típusú információk alapján indítanak el szélesebb körű és részletesebb információkérést.

4.2.2 Az információk forrásai

⁸ Az EBH iránymutatásai az (EU) 2015/849 irányelv 17. cikke és 18. cikkének (4) bekezdése szerint az ügyfél-átvilágításról, valamint a hitelintézetek és a pénzügyi intézmények által az egyedi üzleti kapcsolatokhoz és az üzleti megbízásokhoz kapcsolódó pénzmosási és terrorizmusfinanszírozási kockázat értékelése során figyelembe veendő tényezőkről (a továbbiakban: a pénzmosási és terrorizmusfinanszírozási kockázati tényezőkről szóló iránymutatások) [EBA/GL/2021/02](#).

29. Az illetékes hatóságoknak többféle forrásból származó információk alapján kell azonosítaniuk a szektorok, adott esetben az alszektorok és az értékelési alanyok tekintetében a kockázati tényezőket. Az illetékes hatóságoknak az ilyen források típusát és számát kockázati érzékenység alapján kell meghatározniuk. Az illetékes hatóságok biztosítják, hogy hozzáférjenek a megfelelő információforrásokhoz és amennyiben szükséges, lépéseket kell tenniük ezek javítása érdekében. Az illetékes hatóságoknak arról is gondoskodniuk kell, hogy bevezessék a szükséges adatok összegyűjtésére szolgáló folyamatokat és eljárásokat.
30. Az illetékes hatóságok részéről mindig figyelembe veendő információforrások többek között az alábbiak:
- e) az Európai Bizottság által az (EU) 2015/849 irányelv 6. cikkének (1) bekezdésével összhangban közzétett szupranacionális szintű kockázatértékelés;
 - f) az Unió pénzügyi szektorát érintő ML/TF kockázatról szóló, az (EU) 2015/849 irányelv 6. cikkének (5) bekezdésével összhangban közzétett EBH-vélemény;
 - g) az érintett tagállam és a többi tagállam (EU) 2015/849 irányelv 7. cikkének (1) bekezdésében említett nemzeti kockázatértékelése;
 - h) az Európai Bizottság részéről a 2015/849/EU irányelv 9. cikkének (2) bekezdése alapján elfogadott felhatalmazáson alapuló jogi aktusok;
 - i) nemzeti és külföldi kormányok;
 - j) az EBH által végzett, az 1093/2010/EU rendelet 9a. cikkében említett kockázatértékelések eredményei;
 - k) más illetékes hatóságok;
 - l) harmadik országok AML/CFT felügyeleti hatóságai;
 - m) az értékelési alanyok prudenciális követelményeknek való megfelelésének felügyeletéért felelős felügyeleti hatóságok, beleértve az 1093/2010/EU rendelet 4. cikke 2. pontjának i. és viii. alpontjában, az 1094/2010/EU rendelet 4. cikke 2. pontjának i. alpontjában és az 1095/2010/EU rendelet 4. cikke 3. pontjának i. alpontjában meghatározott illetékes hatóságokat;
 - n) a pénzügyi információs egységek (FIU-k);
 - o) a bűnüldöző hatóságok, amennyiben az alkalmazandó jog ezt nem zárja ki;
 - p) az adóhatóságok, amennyiben az alkalmazandó jog ezt nem zárja ki; és
 - q) a hitelintézetek és pénzügyi intézmények felügyeletéért felelős illetékes hatóságok között az (EU) 2015/849 irányelv alkalmazásában történő együttműködésről és információcseréről szóló, európai felügyeleti hatósági közös iránymutatások (a pénzmosás és terrorizmusfinanszírozás elleni küzdelemmel foglalkozó kollégiumoknak

készült iránymutatások)⁹ szerint létrehozott AML/CFT kollégiumok, amennyiben létrehozták e kollégiumokat.

31. Az illetékes hatóságok részéről úgyszintén figyelembe veendő egyéb információforrások többek között az alábbiak:

- a) az 1093/2010/EU rendelet 9a. cikkének (1) és (3) bekezdésében említett központi AML/CFT EBH-adatbázis, ha az információt az illetékes hatóság rendelkezésére bocsátják;
- b) az (EU) 2019/878 irányelv 51. vagy 116. cikkével és a felügyeleti kollégiumok operatív működéséről szóló, 2015. október 16-i (EU) 2016/99 bizottsági végrehajtási rendelettel, valamint a felügyeleti kollégiumok működésére vonatkozó általános feltételekről szóló, 2015. október 16-i (EU) 2016/98 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelettel összhangban létrehozott prudenciális felügyeleti kollégiumok, amennyiben azokat létrehozták;
- c) iparági szervek, beleértve a köz- és magánszféra közötti partnerségek részeként gyűjtött információkat, amennyiben rendelkezésre állnak, így például az újonnan megjelenő kockázatokra vonatkozó tipológiákat és információkat;
- d) a civil társadalom, például korrupcióérzékelési indexek;
- e) nemzetközi vagy szupranacionális szabványügyi testületek, például az államok AML/CFT, korrupció ellenes és adózási rendszerrel kapcsolatos kölcsönös értékelései;
- f) hiteles és megbízható, nyílt forrásokból származó információk, például neves napilapokban megjelent beszámolók;
- g) jó hírű kereskedelmi szervezetek, például kockázati és hírszerzési jelentések;
- h) közérdekű bejelentések;
- i) tudományos intézményektől származó információk; valamint
- j) az értékelési alanyra vonatkozó külső könyvvizsgálói jelentések, amennyiben rendelkezésre állnak.

4.2.3 Nemzeti kockázati tényezők

32. Az illetékes hatóságok megfelelő ismerettel, érzékenységgel és tudomással rendelkeznek a nemzeti szinten beazonosított ML/TF kockázatokról annak érdekében, hogy azonosítani tudják az értékelési alanyok belföldi tevékenységeivel kapcsolatos ML/TF kockázatokat.

33. Ennek részeként, a 30. és 31. bekezdésben meghatározott források alapján a nemzeti hatóságoknak tudomással kell bírniuk egyebek mellett az alábbiakról:

⁹ Az európai felügyeleti hatóságok közös iránymutatásai a hitelintézetek és pénzügyi intézmények felügyeletéért felelős illetékes hatóságok között az (EU) 2015/849 irányelv alkalmazásában történő együttműködésről és információcseréről (JC 2019 81).

- a) a belföldön elkövetett alpbűncselekményekhez kapcsolódó pénzmosás típusa, tipológiai és nagyságrendje, beleértve, de nem kizárólagosan az adóbűncselekményeket;
- b) a külföldön elkövetett alpbűncselekményekből – többek között, de nem kizárólagosan az adóbűncselekményekből – származó bevételek tisztára mosásának nagyságrendje;
- c) a terrorizmus finanszírozásának típusa, tipológiai és nagyságrendje, valamint a terrorista tevékenységek és csoportok támogatásának nagyságrendje és szintje az országban;
- d) a FIU és más hatóságok vagy megbízható magánjogi szervezetek által azonosított, releváns ML/TF tipológiák.

4.2.4 Külföldi kockázati tényezők

34. Amennyiben egy értékelési alany vagy egy szektor egésze olyan jelentős kapcsolatokat tart fenn más tagállamokkal vagy harmadik országokkal, hogy az értékelési alany vagy a szektor ki van téve ezen országok ML/TF kockázatainak, az illetékes hatóságoknak azonosítaniuk kell ezeket a kockázatokat. Jelentős a kockázat, amennyiben:

- a) az értékelési alany jelentős mértékű üzleti kapcsolatot tart fenn más tagállamokból vagy harmadik országokból származó ügyfelekkel;
- b) az értékelési alany valamely ügyfelének tényleges tulajdonosa más tagállamból vagy harmadik országból származik;
- c) az értékelési alany jelentős mértékű alkalmi ügyleteket bonyolít le más tagállamokkal vagy harmadik országokkal;
- d) az értékelési alany jelentős üzleti kapcsolatot tart fenn más tagállamokban vagy harmadik országban letelepedett felekkel;
- e) az értékelési alany egy másik tagállamban vagy harmadik országban létrehozott pénzügyi csoport tagja;
- f) az értékelési alany tényleges tulajdonosai másik tagállamban vagy harmadik országban laknak; és
- g) az értékelési alany irányító testülete más tagállamból vagy harmadik országból származó személyekből áll; és
- h) az értékelési alany bármilyen egyéb releváns kapcsolatot tart fenn más tagállammal vagy harmadik országgal, amely arra utal, hogy a vállalat ki van téve az adott ország ML/TF kockázatainak.

35. Az illetékes hatóságoknak észszerű lépéseket kell tenniük, hogy megszerezzék és napra készen tartsák az ezekhez a tagállamokhoz vagy harmadik országokhoz köthető azon ML/TF kockázatokhoz kapcsolódó megfelelő tudást, tudatosságot és ismereteket, amelyek kihatással lehetnek az értékelési alany által végzett tevékenységekre. Ennek érdekében az illetékes hatóságoknak a pénzmosási és terrorizmusfinanszírozási kockázati tényezőkről szóló EBH-

iránymutatásokkal¹⁰ és a fenti 33. és 34. bekezdésben foglaltakkal összhangban minden tagállam és harmadik ország vonatkozásában azonosítaniuk kell a kockázati tényezőket.

36. Azon harmadik országok azonosítása során, amelyek nemzeti AML/CFT rendszereiben olyan stratégiai hiányosságok állnak fenn, amelyek jelentős veszélyt jelentenek az Európai Unió pénzügyi rendszerére, az illetékes hatóságoknak tekintetbe kell venniük az Európai Bizottság által a 2015/849/EU irányelv 9. cikkének (2) bekezdése alapján elfogadott, felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat és azokat a nyilvános nyilatkozatokat, amelyeket a nemzetközi szabványügyi testületek, például a Pénzügyi Akció Munkacsoport (FATF), az Európai Tanács pénzmosás elleni intézkedések értékelését vizsgáló szakértői bizottsága (Moneyval) vagy egyéb, az FATF-hez hasonló regionális testületek adnak ki.

4.2.5 Az egész szektorra jellemző ML/TF kockázati tényezők

37. Az illetékes hatóságoknak jól kell ismerniük a felügyeletük alá tartozó valamennyi szektor esetében releváns kockázati tényezőket. A releváns kockázati tényezők érintett szektorokban való azonosítása érdekében az illetékes hatóságoknak először meg kell határozniuk a felügyeletük alá tartozó szektorokat. A szektorokról alkotott kép megalapozásához az illetékes hatóságoknak az (EU) 2015/849 irányelvben felsorolt kötelezett szolgáltatók kategóriáira kell hagyatkozniuk, amelyek a következők: hitelintézetek, hitelnyújtók (a hitelintézeteken kívül, például fogyasztói hitel, faktoring, lízing, jelzáloghitel és kereskedelmi hitel), életbiztosítók, életbiztosítás-közvetítők, elektronikuspénz-kibocsátó intézmények, pénzforgalmi intézmények, pénzváltók, befektetési vállalkozások és kollektív befektetési vállalkozások.
38. Az illetékes hatóságoknak a szektor méretétől és a szektorba tartozó értékelési alanyok jellegétől függően fontolóra kell venniük a szektorok további alszektorokra való felosztását. Erre akkor lehet szükség, ha egy szektor nagyon sokszínű értékelési alanyokból áll, mivel az értékelési alanyok jelentős része hasonló jellemzőkkel és üzleti modellekkel rendelkezik, amelyek megkülönböztetik őket a szektor többi részétől. A hasonló jellemzők közé tartozhat többek között a kínált termékek és szolgáltatások típusa, a használt teljesítési csatornák és a kiszolgált ügyfelek típusa. Az alszektorok közé tartozhatnak a készpénzátutalók, a magánbankok és a brókercégek, amelyek a pénzforgalmi intézmények, a hitelintézetek és a befektetési vállalkozások alszektorát alkotják. A szektorokról és alszektorokról, valamint azok sajátosságairól alkotott képük megalapozásához az illetékes hatóságoknak a pénzmosási és terrorizmusfinanszírozási kockázati tényezőkről szóló EBH-iránymutatások II. címét kell figyelembe venniük.¹¹
39. Az illetékes hatóságoknak ismerniük kell az egyes szektorok és alszektorok felépítését és a közös jellemzőkhöz – mint például a kínált termékekhez és szolgáltatásokhoz, a használt teljesítési

¹⁰ Az EBH iránymutatásai az (EU) 2015/849 irányelv 17. cikke és 18. cikkének (4) bekezdése szerint az ügyfél-átvilágításról, valamint a hitelintézetek és a pénzügyi intézmények által az egyedi üzleti kapcsolatokhoz és az üzleti megbízásokhoz kapcsolódó pénzmosási és terrorizmusfinanszírozási kockázat értékelése során figyelembe veendő tényezőkről (a továbbiakban: a pénzmosási és terrorizmusfinanszírozási kockázati tényezőkről szóló iránymutatások) [EBA/GL/2021/02](#).

¹¹ Az EBH iránymutatásai az (EU) 2015/849 irányelv 17. cikke és 18. cikkének (4) bekezdése szerint az ügyfél-átvilágításról, valamint a hitelintézetek és a pénzügyi intézmények által az egyedi üzleti kapcsolatokhoz és az üzleti megbízásokhoz kapcsolódó pénzmosási és terrorizmusfinanszírozási kockázat értékelése során figyelembe veendő tényezőkről (a továbbiakban: a pénzmosási és terrorizmusfinanszírozási kockázati tényezőkről szóló iránymutatások) [EBA/GL/2021/02](#).

csatornához és a kiszolgált ügyfelek típusaihoz – köthető kockázatokat. Az illetékes hatóságoknak a szektorbeli és alszektorbeli kockázati tényezők megismerését a következőkre kell alapozniuk:

- a) az adott szektorba vagy alszektorba tartozó értékelési alanyokkal kapcsolatos valamennyi releváns információ magas szintű áttekintése az ezen iránymutatás 44. és 45. bekezdésében meghatározottak szerint, az egyes szektorok és alszektorok egészén belüli közös jellemzők azonosítása érdekében; és
- b) a szektorokkal és alszektorokkal kapcsolatos, a jelen iránymutatás 41. bekezdésében meghatározott releváns információk.

4.2.6 A kockázati tényezők azonosításához szükséges információk típusai

a. a szektorokra vonatkozó információk

40. Az illetékes hatóságoknak elegendő, releváns és megbízható információt kell gyűjteniük a 30. és 31. bekezdésben leírt forrásokból, hogy átfogó képet kapjanak a szektorban és adott esetben az alszektorban eredetileg fennálló kockázati tényezőkről és az e kockázatokat mérséklő tényezőkről.
41. a szektorokban és alszektorokban eredetileg fennálló kockázati tényezők megfelelő megértése érdekében az illetékes hatóságoknak többek között a következő információkat kell beszerezniük:
 - c) a szektor méretére, tevékenységi körére és összetettségére vonatkozó információk összesített formában;
 - d) a szektoron belüli üzleti modellek jellege;
 - e) általános információk a szektorban vagy alszektorban használt termékek, szolgáltatások, ügyfelek és teljesítési csatornák típusáról és ezek kockázati profiljáról, amennyiben ismertek;
 - f) a szektorhoz vagy alszektorhoz hazai és nemzetközi szinten kapcsolódó jelenlegi és újonnan megjelenő kockázatokra vonatkozó információk, beleértve azokat az információkat, amelyek arra utalhatnak, hogy a szektor vagy alszektor fokozott ML/TF kockázatnak lehet kitéve a más szektorok által ezen szektorok vagy alszektorok esetében alkalmazott kockázatmentesítési gyakorlatok eredményeként;
 - g) a belső piacot érintő főbb ML/TF kockázatokra vonatkozó információk;
 - h) a szektoron vagy alszektoron belül folytatott határokon átnyúló tevékenységek hatása;
 - i) a szektor vagy alszektor globális szinten felmerülő sebezhetőségeknek való kitétsége;
 - j) adott esetben a pénzügyi információs egység és más érintett állami szervek fenyegetettségi jelentései, riasztásai és tipológiai; és
 - k) más illetékes hatóságok vagy nemzetközi standardalkotók által közzétett iránymutatások;

42. A fent leírt információk hozzájárulhatnak ahhoz is, hogy az illetékes hatóságok az egyes értékelési alanyok szintjén érzékeljék a kockázati tényezőket, és fordítva.

b. Az értékelési alanyokra vonatkozó információk

43. Az illetékes hatóságoknak a szektor kockázatértékelés alapján elegendő, releváns és megbízható információt kell gyűjteniük a 30. és 31. bekezdésben leírt forrásokból, hogy átfogó képet alkothassanak az értékelési alanyt érintő eredetileg fennálló kockázati tényezőkről, és – amennyire lehetséges – a fennmaradó kockázati tényezőkről.

44. Annak érdekében, hogy az illetékes hatóságok megfelelő képet kapjanak az értékelési alanyt érintő eredetileg fennálló kockázati tényezőkről, különböző forrásokból információt kell gyűjteniük, többek között a következőkkel kapcsolatos információkra kiterjedően:

- a) az értékelési alanyok tulajdonosi és vállalati szerkezete, figyelemmel arra, hogy az értékelési alany külföldi vagy belföldi hitelintézet vagy pénzügyi intézmény, anyavállalat, leányvállalat, fiók vagy egyéb formájú létesítmény, valamint a szervezetének és szerkezetének összetettsége és átláthatósága;
- b) a felső vezetők, a vezető testületi tagok és a befolyásoló részesedéssel rendelkező részvényesek jó hírneve és feddhetetlensége;
- c) a kínált termékek és szolgáltatások, az elvégzett tevékenységek és tranzakciók természete és összetettsége;
- d) a használt teljesítési csatornák, beleértve a nem személyes csatornákon keresztüli szolgáltatásnyújtást, valamint az ügynökök vagy közvetítők igénybevételeit is;
- e) az értékelési alany által kiszolgált ügyféltípusok és az ezen ügyfelekhez kapcsolódó kockázat szintje, beleértve a kiemelt közszereplőnek minősülő ügyfeleket és azokat, akik az értékelési alany által alkalmazott kockázatértékelési módszertan szerint fokozott ML/TF kockázatot jelentenek;
- f) az üzleti tevékenységek földrajzi területe, különösen amennyiben azokat kiemelt kockázatot jelentő harmadik országokban végzik¹², valamint adott esetben az értékelési alany ügyfelei jelentős részének származási országa és befolyásoló részesedéssel rendelkező részvényeseik vagy tényleges tulajdonosaik földrajzi kapcsolatai;
- g) az értékelési alany általi felhatalmazások, engedélyezések és passzportálás.

45. Az értékelési alanyokat érintő fennmaradó kockázati tényezőknek a megismerése érdekében az illetékes hatóságoknak különböző forrásokból információkat kell gyűjteniük, többek között a következőkre vonatkozó információkra is kiterjedően:

- a) az értékelési alanyok által bevezetett kockázatmérséklő intézkedések megfelelősége, és

¹² Az EBH iránymutatásai az (EU) 2015/849 irányelv 17. cikke és 18. cikkének (4) bekezdése szerint az ügyfél-átvígátsárról, valamint a hitelintézetek és a pénzügyi intézmények által az egyedi üzleti kapcsolatokhoz és az üzleti megbízásokhoz kapcsolódó pénzmosási és terrorizmusfinanszírozási kockázat értékelése során figyelembe veendő tényezőkről (a továbbiakban: a pénzmosási és terrorizmusfinanszírozási kockázati tényezőkről szóló iránymutatások) [EBA/GL/2021/02](#).

különösen

- i) a kockázatkezelési keretrendszer megfelelőségére vonatkozó információk, beleértve az ML/TF kockázatkezelést is;
 - ii) a belsőkontroll-funkció jelentéseiből – többek között adott esetben a belső ellenőrzésből – származó információk;
 - iii) az értékelési alanyok prudenciális és általános szempontjaival kapcsolatos információk, mint például a működési évek száma, a likviditás vagy a tőke megfelelés;
 - iv) az illetékes hatóság, más érintett illetékes hatóságok, prudenciális felügyelet vagy más érintett felügyeleti hatóságok, köztük a harmadik országokban működő AML/CFT hatóságok által végzett helyszínen kívüli felülvizsgálatok megállapításai.
- b) az értékelési alanyok által bevezetett kockázatmérséklő intézkedések eredményessége, különösen a következőkre vonatkozó információk:
- i) a belső irányítási megoldások és szerkezetek minősége, jelentési útvonalak minősége, beleértve a belső ellenőrzési és megfelelési funkciók, a jelentéstételi útvonalak megfelelőségét és hatékonyságát, az AML/CFT jogi és szabályozási követelményeknek való megfelelés mértékét, valamint az AML/CFT szabályzatok és eljárások hatékonyságát, amennyiben ezek már ismertek;
 - ii) az uralkodó „szervezeti kultúra”, különösen a „megfelelési kultúra” és az átláthatósági kultúra, továbbá az illetékes hatóságokkal fenntartott kapcsolatokba vetett bizalom;
 - iii) az illetékes hatóság, más érintett illetékes hatóságok, prudenciális felügyelet vagy más érintett felügyeleti hatóságok, köztük a harmadik országokban működő AML/CFT hatóságok által végzett olyan korábbi felügyeleti ellenőrzések megállapításai, amelyek bizonyos helyszíni elemeket és tesztelést is magukban foglaltak;
 - iv) az értékelési alannal kapcsolatban az illetékes hatóság, a prudenciális felügyelet vagy más érintett felügyeleti hatóságok által hozott, folyamatban lévő vagy elrendelt felügyeleti intézkedések és szankciók, többek között harmadik országokban is;
 - v) a pénzügyi információk egységektől kapott információk, például a gyanús tranzakciókról szóló jelentésekkel kapcsolatos információk.
46. Amennyiben az illetékes hatóságok úgy ítélik meg, hogy a 30. és 31. bekezdésben leírt forrásokon keresztül gyűjtött információk nem állnak rendelkezésre, vagy nem elegendőek ahhoz, hogy az értékelési alannal kapcsolatos kockázatokról megfelelő képet kapjanak, az illetékes hatóságoknak fontolóra kell venniük, hogy közvetlenül az értékelési alanytól gyűjtsék össze az érintett információkat.
47. Amennyiben az egyedi kockázatértékeléshez szükséges információkat közvetlenül az értékelési alanyoktól gyűjtik be, az illetékes hatóságoknak biztosítaniuk kell, hogy a kért információk típusát a jelen iránymutatásokban meghatározott vonatkozó hazai, külföldi és szektorai kockázati tényezők határozzák meg, beleértve az újonnan megjelenő kockázatokat is.

48. Az illetékes hatóságoknak mérlegelniük kell az értékelési alanyoktól kért információk mértékének és gyakoriságának az értékelési alany szektorához vagy alszektorához társuló kockázati szintnek megfelelő kiigazítását. Ez azt jelenti, hogy a jelentősebb ML/TF kockázatoknak kitett szektorokkal kapcsolatos információkat gyakrabban lehet begyűjteni, mint az olyan szektorokhoz kapcsolódó információkat, amelyek esetében a kockázat mértéke kevésbé jelentős. Az információkérések mértékének és gyakoriságának meghatározásakor az illetékes hatóságoknak a következőket kell figyelembe venniük:

- a) a kért információk egy része elérhető-e az illetékes hatóság számára más forrásból, többek között a prudenciális felügyeletektől, csökkentve a párhuzamos információkérések számát;
- b) milyen célra kívánják felhasználni az információkat. Ha az információkat az értékelési alannal vagy a szektorral kapcsolatos kockázatok illetékes hatóság által elvégzendő értékeléséhez kérik, akkor az illetékes hatóságnak meg kell fontolnia, hogy az információkérések gyakoriságát a kockázatértékelés frissítésének gyakoriságához igazítsa;
- c) történt-e olyan jelentős változás az értékelési alanyhoz vagy a szektorhoz kapcsolódó ML/TF kockázat szintjében, amely azt jelezné, hogy gyakrabban szükséges információt kérni.

4.3 2. lépés – Kockázatértékelés

4.3.1 Általános szempontok

49. Az illetékes hatóságoknak holisztikus szemléletmóddal kell tekinteniük az 1. lépésben azonosított ML/TF kockázati tényezőkre, amelyek együttesen képezik az értékelési alany egyedi kockázatértékelésének és a szektori kockázatértékeléseknek az alapját.

50. Kockázatértékelési módszertanuk kidolgozásakor az illetékes hatóságoknak figyelembe kell venniük, hogy hogyan hatnak egymásra a szektori és az egyedi kockázatértékelések. a szektori kockázatértékelés átfogó képet ad az illetékes hatóságoknak arról, hogy egy adott szektorban az értékelési alanyok milyen ML/TF kockázatoknak vannak kitéve, valamint arról, hogy az egyes kockázati tényezők milyen jelentőséggel bírnak az adott szektorban működő értékelési alanyok esetében. Az egyedi kockázatértékelések révén az illetékes hatóságoknak képesnek kell lenniük arra, hogy értékeljék a szektori kockázatoknak az egyes értékelési alanyokra gyakorolt hatását, ugyanakkor ezeket a kockázatértékeléseket felhasználják szektori kockázatértékeléseik megfelelő aktualizálásához és felülvizsgálatához, többek között a szektorban működő értékelési alanyokra együttesen jellemző új kockázati tényezők azonosításával.

4.3.2 szektori és alszektori kockázatértékelés

51. Az illetékes hatóságoknak jól kell ismerniük a felügyeletük alá tartozó egyes szektorokban fennálló ML/TF kockázatokat, ami lehetővé teszi számukra, hogy felügyeleti tevékenységeik között a szektorok körében és a szektorokon belül is prioritási sorrendet állítsanak fel, és azonosítsák az egyes szektorok szempontjából lényeges ML/TF kockázatokat. a szektori kockázatértékelésnek alapot kell nyújtania az illetékes hatóságok számára az adott szektorban

működő értékelési alanyok egyedi kockázatértékeléséhez azért, hogy ismereteket szereznek az adott szektorban működő értékelési alanyokat érintő eredendő kockázatokról, ami információkkal szolgál az illetékes hatóság számára annak megértéséhez, hogy milyen mértékű felügyeleti figyelmet kell fordítania a szektorra. Az illetékes hatóságoknak el kell döntenükhöz, hogy elegendő és megbízható információval rendelkeznek-e a szektoron belül alkalmazott kontrollmechanizmusokról ahhoz, hogy elvégezhessek a fennmaradó kockázat értékelését. Amennyiben úgy ítélik meg, hogy ezek az információk nem elégségesek, az illetékes hatóságoknak mérlegelniük kell a 4.4.4. szakaszban meghatározott, megfelelő rendelkezésükre álló felügyeleti eszközök használatát, hogy elegendő információt szerezzenek.

52. Az illetékes hatóságoknak biztosítaniuk kell, hogy a szektor kockázatértékelés kellően átfogó legyen, és lehetővé tegye a felügyelet számára, hogy holisztikus képet kapjon az összes releváns kockázati tényezőről, valamint arról, hogy azok milyen mértékben érintik az egyes szektorokban tevékenykedő értékelési alanyokat.
53. a szektor kockázatértékelés elvégzéséhez az illetékes hatóságoknak először a fenti 38. és 39. bekezdésben leírtak szerint meg kell határozniuk a felügyeletük alá tartozó szektorokat és adott esetben alszektorokat.
54. a szektor egészére vagy adott esetben az alszektorra vonatkozó kockázatértékelés végrehajtásakor az illetékes hatóságoknak el kell végezniük az RBS modell 1. lépésével összhangban azonosított szektor kockázati tényezők értékelését. Az illetékes hatóságoknak értékelésüket a 4.2.6. szakasszal összhangban összegyűjtött információkra kell alapozniuk.
55. E folyamat részeként az illetékes hatóságoknak mérlegelniük kell, hogy a jelen iránymutatások 63. és 64. bekezdésében leírtak szerint különböző súlyokat rendeljenek a különböző kockázati tényezőkhöz, tükrözve a különböző ML/TF fenyegetések adott szektorra gyakorolt hatásának mértékét.

4.3.3 Egyedi kockázatértékelések

56. Az illetékes hatóságoknak átfogó képet kell kialakítaniuk az eredendő kockázatokról, és – amennyiben kellően megbízható adatokhoz férnek hozzá az értékelési alany AML/CFT kontrollmechanizmusainak minőségére vonatkozóan – az értékelési alanyokat érintő fennmaradó kockázatokról. E célból minden egyes értékelési alanyra vonatkozóan egyedi kockázatértékelést kell végezniük. Az illetékes hatóságoknak minden releváns forrást fel kell használniuk az egyedi kockázatértékelésekhez szükséges információknak a fenti 44–48. bekezdésben leírtak szerinti összegyűjtéséhez.
57. Az egyes értékelési alanyokkal kapcsolatos kockázatok átfogó megértése érdekében az illetékes hatóságoknak az értékelési alanyokkal kapcsolatos kockázatok értékelésére és felülvizsgálatára szolgáló állandó folyamatot és módszertant kell kialakítaniuk és fenntartaniuk. Kockázatértékelési eljárásaik kidolgozása során az illetékes hatóságoknak:
 - a) az értékelési alany szektorában vagy alszektorában fennálló kockázatok értékelésének eredményei alapján kell eljárniuk. a szektor kockázatértékelésével az

illetékes hatóság lényegében azonosítja azokat a főbb eredendő kockázatokat, amelyeknek az adott szektoron vagy alszektoron belül működő egyes értékelési alanyok ki vannak téve.

- b) meg kell határozniuk, hogy hogyan fogják értékelni az RBS modell 1. lépésének keretében azonosított, az értékelési alanyt érintő releváns eredendő kockázati tényezőket.
- c) össze kell gyűjteniük az ahhoz szükséges információkat, hogy megismerjék az értékelési alany ügyfelekkel, termékekkel és szolgáltatásokkal, földrajzi és forgalmazási csatornákkal kapcsolatos kockázatoknak való kitettségét. Ez azt jelenti, hogy az illetékes hatóságoknak mérlegelniük kell, hogy valamennyi értékelési alany tekintetében ugyanazokra az információkra van-e szükség. Amennyiben az értékelési alanyoktól információkat gyűjtenek, az illetékes hatóságoknak a jelen iránymutatások „Minőségbiztosítás” című szakaszát kell tanulmányozniuk, amely tartalmazza, hogy ilyen esetben milyen további biztosítékokat kell alkalmazniuk.

58. Amennyiben az illetékes hatóságok a jelen iránymutatások 45. b) pontjában meghatározott információk alapján elegendő és kellően megbízható ismeretet szereztek az értékelési alanyok által bevezetett kockázatmérés-kló intézkedésekről, el kell végezniük az említett értékelési alanyok tekintetében a fennmaradó kockázat értékelését. Ha azonban nem állnak rendelkezésre ilyen információk, vagy azok nem megbízhatók vagy nem kellőképpen átfogók, az illetékes hatóságoknak ehelyett az értékelési alanyok tekintetében az eredendő kockázat értékelését kell alkalmazniuk.

59. A fennmaradó kockázati tényezők értékelésekor az illetékes hatóságoknak meg kell tenniük az annak értékeléséhez szükséges lépéseket, hogy az értékelési alanyánál bevezetett és alkalmazott AML/CFT rendszerek és kontrollmechanizmusok milyen mértékben alkalmasak az őt érintő eredendő kockázatok hatékony csökkentésére. Ennek részeként az illetékes hatóságoknak értékelniük kell legalább a következőket:

- a) bevezették-e és alkalmazzák-e az (EU) 2015/849 irányelv 8. cikkének (4) bekezdésében felsorolt AML/CFT-rendszereket és -kontrollmechanizmusokat. Ezeknek a kontrollmechanizmusoknak kellően átfogónak és az ML/TF kockázatokkal arányosnak kell lenniük;
- b) megfelelőek és hatékonyak-e a szélesebb körű irányítási intézkedések és kockázatkezelési folyamatok, beleértve az általános kockázati kultúrát is.

60. Az illetékes hatóságoknak meg kell határozniuk, hogyan építsék be szakmai mérlegelésüket a kockázatértékelési munkájukba. A 4.4.4. szakasz e tekintetben előírja, hogy az AML/CFT felügyeleti kézikönyvnek lehetővé kell tennie az illetékes hatóságok számára, hogy biztosítsák a felügyeleti eszközök és a szakmai mérlegelés következetes alkalmazását.

4.3.4 Az ML/TF kockázatok csoportszinten történő értékelése

61. Az (EU) 2015/849 irányelv alkalmazásában történő együttműködésről és információcseréről szóló, közös európai felügyeleti hatósági iránymutatásokkal¹³ összhangban vezető felügyeleti hatóságként eljáró illetékes hatóságoknak holisztikus képet kell kialakítaniuk azokról az ML/TF kockázatokról, amelyeknek a csoport részét képező értékelési alanyok ki vannak téve. Ez azt jelenti, hogy ezeknek az illetékes hatóságoknak valamennyi releváns hazai és külföldi kockázati tényezőt figyelembe véve ki kell dolgozniuk a felügyeletük alá tartozó értékelési alanyok kockázati profilját. Különös figyelmet kell fordítaniuk az értékelési alany határokon átnyúló műveleteihez és a csoport más joghatóságokban működő részeinek üzleti tevékenységeihez kapcsolódó kockázatokra, amelyek hatással lehetnek az értékelési alany általános kockázati profiljára. A kockázatértékelésnek tükröznie kell legalább az értékelési alanyt érintő, olyan országokkal szembeni kitettségekből eredő kockázatokat:

- a) amelyek esetében a Bizottság az (EU) 2015/849 irányelv 9. cikkével összhangban megállapította, hogy az országnak a pénzmosás és a terrorizmusfinanszírozás elleni küzdelmet célzó nemzeti rendszereit stratégiai hiányosságok jellemzik;
- b) amelyek esetében a jogszabályok tiltják a csoportszintű politikák és eljárások végrehajtását, és különösen amennyiben olyan helyzetek fordulnak elő, amikor az (EU) 2019/758 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendeletet kell alkalmazni;
- c) amelyek hiteles és megbízható források szerint¹⁴ nagymértékben ki vannak téve a korrupciónak vagy a pénzmosás egyéb alpbűncselekményeinek;
- d) olyan országokkal vagy területekkel szembeni kitettségek, amelyekről ismert, hogy területükön terrorista szervezetek működnek, vagy amelyek ellen például az Egyesült Nemzetek Szervezete vagy az Európai Unió gazdasági pénzügyi szankciókat, embargókat vagy a terrorizmussal, a terrorizmus finanszírozásával vagy a fegyverek elterjedésével kapcsolatos intézkedéseket vezetett be; és
- e) amelyekben egynél több hiteles és megbízható forrásból származó információ szerint a joghatóság AML/CFT kontrollmechanizmusainak minőségére és hatékonyságára – többek között a hatósági végrehajtás és felügyelet minőségére és hatékonyságára – vonatkozóan súlyos aggályok merültek fel. Ebben az esetben a hiteles és megbízható források közé tartozhatnak a Pénzügyi Akció Munkacsoport (FATF) vagy a FATF-hez hasonló regionális testületek kölcsönös értékelő jelentései, a magas kockázatú és nem együttműködő országok és területek FATF által készített jegyzéke, a Nemzetközi Valutaalap (IMF) értékelései és a pénzügyi szektort értékelő program (FSAP) jelentései.

62. Annak érdekében, hogy információkat szerezzenek a valamely csoport részét képező értékelési alanyok kockázatértékeléséhez, a vezető felügyeleti hatóságként eljáró illetékes hatóságoknak együtt kell működniük a csoport részeinek AML/CFT felügyeletéért felelős más illetékes

¹³ (JC 2019 81).

¹⁴ Az (EU) 2015/849 irányelv 17. cikke és 18. cikkének (4) bekezdése szerinti EBH-iránymutatások szerint az állítások hitelességét többek között az adatforrás minősége és függetlensége, valamint az állításokat tartalmazó beszámolók tartósan magas száma alapján lehet meghatározni.

hatóságokkal, és ki kell cserélniük velük a releváns információkat. Határokon átnyúló csoportok esetében, ha létezik AML/CFT kollégium, a vezető felügyeleti hatóságnak a kockázatértékeléshez szükséges információk összegyűjtéséhez fel kell használnia a kollégiumban kicserélt információkat. Az értékelési alanyok fióktelepei vagy leányvállalatai tekintetében a szükséges információk közé tartoznak legalább a következőkkel kapcsolatos információk:

- a) a fióktelepek vagy leányvállalatok ML/TF kockázati profilja az adott joghatóságok érintett illetékes hatóságainak értékelése szerint;
- b) a fióktelepekkel vagy leányvállalatokkal rendelkező szektor ML/TF kockázati profilja az adott joghatóságok érintett illetékes hatóságainak értékelése szerint,
- c) az értékelési alany fióktelepein vagy leányvállalatain belül alkalmazott kontrollmechanizmusok minőségére vonatkozóan az illetékes hatóságok által végzett értékelések megállapításai;
- d) a fióktelepeknél vagy leányvállalatoknál az érintett illetékes hatóságok által a saját joghatóságukban feltárt súlyos jogsértések vagy lényeges hiányosságok;
- e) az érintett illetékes hatóságok által a fióktelepek vagy leányvállalatok tekintetében a saját joghatóságukban kiszabott felügyeleti intézkedések és szankciók.

63. Annak értékelésekor, hogy az értékelési alanyok hatékonyan hajtották-e végre a csoportszintű politikákat és eljárásokat a fióktelepeiken és leányvállalataiknál, a vezető felügyeleti hatóságként eljáró illetékes hatóságoknak a jelen iránymutatások 57. és 58. bekezdésében leírt, értékelési alanyokra vonatkozó kockázatértékelésre, és különösen azon földrajzi kockázatok értékelésére kell hagyatkozniuk, amelyeknek az értékelési alanyok fióktelepei és leányvállalatai ki vannak téve.

4.3.5 A kockázati tényezők súlyozása

64. Az illetékes hatóságoknak az RBS modell 1. lépése alapján azonosított szektorok és értékelési alanyok kockázati tényezőit azok viszonylagos jelentőségétől függően súlyozniuk kell. E tekintetben az illetékes hatóságoknak számos megfontolást kell figyelembe venniük:

- a) Az eredendő kockázati tényezők súlyozásakor az illetékes hatóságoknak tájékozott döntést kell hozniuk a különböző tényezők relevanciájáról az adott szektor, alszektor vagy az egyes értékelési alanyok vonatkozásában. Az illetékes hatóságoknak az egyes értékelési alanyok tekintetében figyelembe kell venniük az ezen értékelési alanyokra vonatkozó szektor vagy alszektori kockázatértékelést.
- b) Az egyes kockázati tényezőkhöz rendelt súly szektoronként, alszektoronként vagy értékelési alanyonként eltérő lehet, azonban az illetékes hatóságoknak hasonló szektorok, alszektorok vagy értékelési alanyok esetében hasonló tényezőket kell alkalmazniuk.
- c) A kockázatok súlyozása nem vezethet olyan helyzethez, hogy lehetetlen legyen, hogy egy szektorot, alszektort vagy értékelési alanyt jelentős vagy nagyon jelentős kockázatként

soroljanak be, és olyan helyzethez sem, hogy valamennyi szektor, alszektor vagy értékelési alany ugyanabba a kockázati kategóriába tartozzon.

- d) A súlyozást nem befolyásolja aránytalanul csupán egyetlen tényező, és megfelelő figyelmet kell fordítani a 2015/849/EU irányelvben vagy a nemzeti szabályozásban felsorolt azon tényezőkre, amelyek minden esetben jelentős vagy magas fokú ML/TF kockázatot jelentenek. A kockázati tényezők súlyozásakor az illetékes hatóságoknak biztosítaniuk kell, hogy egyetlen kockázati tényező ne billenthesse el oly módon a teljes súlyozás egyensúlyát, hogy az értékelés aránytalaná és észszerűtlenné váljon.

65. Amennyiben az illetékes hatóságok automatizált informatikai rendszereket használnak az általános kockázati pontszámok értékelési alanyokhoz történő hozzárendelésére, és különösen olyan esetekben, amikor e rendszereket nem saját maguk fejlesztették ki, hanem külső szolgáltatótól vásárolták, vagy más módon külső hozzájárulásra támaszkodnak, meg kell ismerniük, hogy a rendszer hogyan működik, és hogyan kombinálja vagy súlyozza a kockázati tényezőket az általános kockázati érték kiszámításához. Az illetékes hatóságoknak mindig meg kell győződniük arról, hogy a kiosztott pontszámok tükrözik az értékelési alannal kapcsolatos ML/TF kockázatról alkotott képüket.

4.3.6 Kockázati profilok és kategóriák

66. Az eredendő kockázat szintjére és a kockázatmérséklő intézkedések által az eredendő kockázati szintre gyakorolt hatásra vonatkozó értékelés eredményeképpen egy kockázati pontszámot adnak a szektornak, az alszektornak és az értékelési alannak, amely megkönnyíti az értékelési alanyok összehasonlítását és a 3. lépésben megtett intézkedések megállapítását.
67. Az illetékes hatóságoknak biztosítaniuk kell, hogy az értékelési alannál, a szektorban vagy az alszektorban fennálló kockázatmérséklő tényezők értékelése megbízható információkon alapuljon, így például a fenti 45. bekezdés b) pontjában meghatározott információkon. Ilyen információk hiányában az illetékes hatóságoknak mérlegelniük kell, hogy indokolt-e a kockázatmérséklő tényezők figyelembevétele, és hogy a pontszámok kockázatmérséklő tényezőkhöz való hozzárendelése révén nem torzul-e az értékelési alany végső ML/TF kockázati pontszáma.
68. Amennyiben az illetékes hatóságok csak korlátozott vagy nem ellenőrzött információkkal rendelkeznek az értékelési alannál, a szektorban és az alszektorban fennálló kockázatmérséklő tényezőkről, az eredendő kockázati profiljuk alapján kell kategorizálniuk az értékelési alanyokat, szektorokat és alszektorokat, és a fennmaradó kockázatra vonatkozó pontszámot csak akkor kell kiosztaniuk, amikor rendelkezésre állnak a vonatkozó információk.
69. Az illetékes hatóságoknak szakmai mérlegelésüket kell felhasználniuk az értékelési alanyok vagy szektorok/alszektorok általános kockázatértékelési eredményeinek hitelesítéséhez, és amennyiben szükséges, azok korrigálásához.
70. Az illetékes hatóságoknak el kell dönteniük, hogy hogyan lehet a legmegfelelőbbben kategorizálni az értékelési alanyok, szektorok és alszektorok kockázati profilját. A

konvergencia elérése, valamint a különböző illetékes hatóságok közötti együttműködés és információcsere megkönnyítése érdekében az illetékes hatóságoknak fontolóra kell venniük, hogy az EBH ML/TF kockázatértékelési eljárásaival összhangban „nagyon jelentős”, „jelentős”, „mérsékelten jelentős” és „kevésbé jelentős” kategóriákba sorolják az értékelési alanyokat, szektorokat és alszektorokat.

71. Az illetékes hatóságoknak biztosítaniuk kell, hogy kockázatértékelési eljárásaik lehetővé tegyék számukra az eredetileg fennálló és a fennmaradó kockázatok megkülönböztetését. Az értékelési alanyokhoz, szektorokhoz vagy alszektorokhoz kapcsolódó eredendő kockázat kategorizálásakor az illetékes hatóságoknak a következő kockázati kategóriákat kell figyelembe venniük:
- a) kevésbé jelentős kockázat, ha az értékelési alanyt, szektorot vagy alszektorot nagy valószínűséggel nem használják fel széles körben ML/TF célokra;
 - b) mérsékelten jelentős kockázat, ha az értékelési alanyt, szektorot vagy alszektorot valószínűleg nem használják fel széles körben ML/TF célokra;
 - c) jelentős kockázat, ha az értékelési alanyt, a szektorot vagy alszektorot valószínűleg széles körben felhasználják ML/TF célokra; vagy
 - d) nagyon jelentős kockázat, ha az értékelési alanyt, szektorot vagy alszektorot nagy valószínűséggel széles körben felhasználják ML/TF célokra.
72. Az értékelési alanyokhoz, szektorokhoz vagy alszektorokhoz kapcsolódó fennmaradó kockázat kategorizálásakor az illetékes hatóságoknak figyelembe kell venniük, hogy a kockázatmérséklő intézkedések milyen hatással lehetnek az értékelési alanyokhoz, szektorokhoz és alszektorokhoz kapcsolódó eredendő kockázatra. Az illetékes hatóságoknak a négy kockázati kategóriát az alábbiak szerint kell alkalmazniuk a fennmaradó kockázat kategorizálására:
- a) kevésbé jelentős kockázat, amennyiben az eredendő kockázat kevésbé jelentős, és a kockázati profilt a kockázatcsökkentés nem befolyásolja, vagy amennyiben az eredendő kockázat mérsékelten jelentős vagy jelentős, de azt az AML/CFT rendszerek és kontrollmechanizmusok hatékonyan csökkentik;
 - b) mérsékelten jelentős kockázat, ha az eredendő kockázat mérsékelten jelentős, és a kockázati profilra a kockázatcsökkentés nem gyakorol hatást, vagy ha az eredendő kockázat jelentős vagy nagyon jelentős, de azt az AML/CFT-rendszerek és -kontrollmechanizmusok hatékonyan csökkentik;
 - c) jelentős kockázat, ha az eredendő kockázati kitettség jelentős, és a kockázati profilt nem befolyásolja a kockázatcsökkentés, vagy ha az eredendő kockázat nagyon jelentős, de azt az AML/CFT-rendszerek és -kontrollmechanizmusok hatékonyan csökkentik; vagy
 - d) nagyon jelentős kockázat, ha az eredendő kockázat nagyon jelentős, és a kockázatcsökkentéstől függetlenül a kockázati profilra a kockázatcsökkentés nem gyakorol hatást, vagy ha az eredendő kockázat nagyon jelentős, és azt az AML/CFT-rendszerek és -kontrollmechanizmusok rendszerszintű hiányosságai miatt az értékelési alanytól vagy a

szektorba tartozó értékelési alanyok többségénél nem csökkentik hatékonyan.

73. Amennyiben az illetékes hatóságok úgy döntenek, hogy nem alkalmazzák a fenti 69., 70. és 71. bekezdésben meghatározott kockázati besorolást, akkor képesnek kell lenniük arra, hogy saját kockázati kategóriáikat átváltsák a jelen iránymutatásokban ajánlott kategóriákra. Az illetékes hatóságoknak a kockázati kategóriák átváltásakor a jelen iránymutatás mellékletében leírt konzervatív megközelítést kell alkalmazniuk.
74. Az illetékes hatóságoknak figyelembe kell venniük, hogy az értékelési alanyok ML/TF szempontból történő kategóriákba sorolásának eredménye eltérhet az ugyanezen alanyok szélesebb körű tevékenységi kockázat és prudenciális kockázat szerinti csoportba sorolásának eredményétől.
75. Amennyiben az illetékes hatóság automatizált informatikai rendszert használ az egyes értékelési alanyok kockázati profiljának vagy pontszámának meghatározására, az illetékes hatóságoknak számításba kell venniük azokat a helyzeteket, amikor szakmai mérlegelésük alapján az RBS modell 4. lépésében meghatározott felülvizsgálati eljáráson túlmenően is módosítaniuk kell az automatizált pontozás eredményeit. Az illetékes hatóságok dönthetnek úgy, hogy saját szakmai mérlegelésükre támaszkodnak, ha olyan információk állnak rendelkezésre, amelyek arra utalnak, hogy az összesített kockázati besorolás nem tükrözi hűen a valóságot, beleértve a pénzügyi információs egységektől, a médiában megjelenő beszámolókból, más felügyeletektől vagy a helyszíni és a helyszínen kívüli felügyeletből származó információkat. Az illetékes hatóságnak egyértelműen dokumentálnia kell a kockázati profil vagy a pontszám ilyen jellegű módosításainak indokolását.

4.4 3. lépés – Felügyelet

4.4.1 Általános rendelkezések

76. Az illetékes hatóságoknak biztosítaniuk kell, hogy a jelentős és nagyon jelentős ML/TF kockázatoknak kitett értékelési alanyokra gyakoribb és behatóbb felügyeleti intézkedések vonatkozzanak, mint a mérsékelt vagy kevésbé jelentős kockázatoknak kitett alanyokra. Az illetékes hatóságoknak az alábbi elemek közül egy vagy több elem kiigazításával korrigálniuk kell felügyeleti megközelítésüket:
- a) a felügyelet jellege, a helyszíni és a helyszínen kívüli felügyeleti eszközök arányának kiigazításával;
 - b) a felügyelet súlypontja, oly módon, hogy vagy az értékelési alanyoknál bevezetett általános AML/CFT keretrendszerre, vagy meghatározott ML/TF kockázatok kezelésére összpontosítanak, beleértve az egyes termékekhez vagy szolgáltatásokhoz kapcsolódó kockázatokat, vagy az AML/CFT folyamatok meghatározott szempontjaira összpontosítanak, így például az ügyfél-azonosításra, a kockázatértékelésre, a folyamatos monitoring- és jelentéstételi tevékenységekre;
 - c) a felügyelet gyakorisága, annak biztosításával, hogy a jelentősebb ML/TF kockázatoknak

kitett értékelési alanyokat gyakrabban felügyeljék, mint a kevésbé jelentős kockázatoknak kitett értékelési alanyokat; és

- d) a felügyelet intenzitása és a beavatkozás mértéke, a kockázat alapján meghatározva a helyszínen végzett ügyféladat-vizsgálat, a tranzakciók és a gyanús tranzakciókhoz kapcsolódó jelentések mintavételezésének mértékét. Az illetékes hatóságok figyelembe veszik, hogy egy olyan felülvizsgálat, amely csak a szabályzatok és az eljárások értékelésén alapul, nem pedig azok végrehajtásán, vélhetően nem elégséges olyan helyzetekben, amikor jelentősebb az ML/TF kockázatoknak való kitettség.

4.4.2 Felügyeleti stratégia

77. Az illetékes hatóságoknak hosszabb távú AML/CFT felügyeleti stratégiát kell meghatározniuk és végrehajtaniuk, amelyben megadják, hogy hogyan fogják csökkenteni az általuk feltárt ML/TF kockázatokat a felügyeletük alá tartozó valamennyi szektorban és adott esetben alszektorban. A stratégiának az illetékes hatóságok által a 4.3. iránymutatással összhangban elvégzett szektori szintű kockázatértékelésen kell alapulnia.

78. Az illetékes hatóságoknak a stratégiában egyértelmű célokat kell meghatározniuk az AML/CFT felügyeletet érintő megközelítésükre vonatkozóan, és meg kell adniuk, hogy hogyan fogják ezeket a célokat a meghatározott időkereten belül és a rendelkezésre álló erőforrásokkal elérni. Ennek részeként a felügyeleti stratégiának a következőket kell tartalmaznia:

- a) ki kell fejtenie, hogy az illetékes hatóságok hogyan kívánják a felügyeletük alá tartozó szektorokban és alszektorokban feltárt, meglévő ML/TF kockázatok mérséklésén munkálkodni;
- b) ki kell fejtenie, hogyan fogják biztosítani, hogy valamennyi szektorban és alszektorban, köztük az alacsonyabb ML/TF kockázatokkal járó szektorokban is az ML/TF kockázattal arányos, megfelelő felügyeleti lefedettség és nyomon követés valósuljon meg. A stratégiának ki kell fejtenie különösen, hogy hogyan fogják biztosítani, hogy azon szektorok esetében, amelyekhez jelentősebb ML/TF kockázatok társulnak, nagyobb legyen a felügyeleti lefedettség;
- c) meg kell adnia, hogy az illetékes hatóságok az ezen iránymutatás 4.4.4. szakaszában leírt mely típusú kockázatok kezelésére milyen típusú felügyeleti eszközöket fognak alkalmazni;
- d) adott esetben meg kell határozni a felügyeleti ellenőrzések és felülvizsgálatok ciklusait, amelyeknek megfelelően az egyes kockázati kategóriákba tartozó értékelési alanyokat felügyelni fogják, és meg kell állapítania az egyes ciklusokban alkalmazandó felügyeleti eszközök típusát;
- e) meg kell határozni a felügyeleti stratégia végrehajtásához szükséges felügyeleti erőforrásokat, és biztosítani kell, hogy elegendő erőforrás álljon rendelkezésükre;
- f) ki kell fejtenie, hogy az illetékes hatóságok hogyan fogják hatékonyan kezelni és megoldani az újonnan megjelenő kockázatokat e kockázatok felmerülésekor, olyan módon, hogy az ne

legyen káros hatással a teljes stratégiára.

4.4.3 AML/CFT felügyeleti terv

79. Az illetékes hatóságoknak minden értékelési alanyra vonatkozóan felügyeleti tervet kell meghatározniuk és bevezetniük, amely kifejti, hogy hogyan fogják a gyakorlatban végrehajtani felügyeleti stratégiájukat. Az illetékes hatóságoknak el kell döntenükhöz, hogy milyen időszakot öleljen fel a felügyeleti terv, amely lehet például éves vagy kétéves felügyeleti terv, adott esetben a szélesebb körű szervezeti korlátok figyelembevételével.
80. Az illetékes hatóságoknak össze kell hangolniuk a felügyeleti stratégia által lefedett teljes időszakra vonatkozó összes felügyeleti tervet annak érdekében, hogy biztosítsák a közöttük lévő egyensúlyt, és hogy e tervek együttesen a felügyeleti stratégia végrehajtását szolgálják. Ez azt jelenti, hogy amennyiben a felügyeleti stratégiát ötéves időszakra határozzák meg, de a felügyeleti terveket évente dolgozzák ki, az illetékes hatóságoknak biztosítani kell, hogy az ötéves időszak alatt az összes éves terv együttesen megvalósítsa a stratégiát.
81. A felügyeleti tervben az illetékes hatóságoknak egyértelműen meg kell határozniuk azokat a felügyeleti eszközöket, amelyeket a stratégiájukkal összhangban céljaik elérése érdekében az értékelési alanyok tekintetében alkalmazni fognak. Az illetékes hatóságoknak az egyes értékelési alanyokra vonatkozó kockázatértékeléseket kell felhasználniuk az adott értékelési alany esetében alkalmazandó felügyeleti eszközök kiválasztásának finomhangolásához, az adott értékelési alanyra jellemző kockázatokra összpontosítva.
82. Az illetékes hatóságoknak a tervben meg kell határozniuk, hogy hogyan fogják a 4.3. iránymutatással összhangban kialakított kockázati profilnak megfelelően elosztani a felügyeleti erőforrásokat az értékelési alanyok között.
83. Az illetékes hatóságoknak fel kell ismerniük, hogy a jelentős vagy a nagyon jelentős ML/TF kockázati besorolású értékelési alanyok nem biztos, hogy rendszerszinten jelentősek. Ezért annak eldöntésekor, hogy melyek lennének a legmegfelelőbb AML/CFT felügyeleti eszközök, az illetékes hatóságoknak az ML/TF kockázatértékelésükre kell hivatkozniuk, és nem támaszkodhatnak rendelkezésre állásuk esetén a prudenciális vagy ügymeneti kockázatértékeléseikre; nem tehetik meg azt sem, hogy csak a rendszerszinten jelentős értékelési alanyokat veszik figyelembe. Az illetékes hatóságoknak figyelembe kell venniük, hogy nem feltétlenül helyes AML/CFT felügyeleti célból a prudenciális vagy az ügymeneti kockázatok szintjéből következtetéseket levonni.
84. Az illetékes hatóságoknak biztosítani kell, hogy az AML/CFT felügyeleti terv független legyen a prudenciális felügyeleti tervtől; jóllehet olykor átfedések lehetnek az illetékes hatóságok, illetve a prudenciális felügyelet által ellenőrzött értékelési alanyok között, és közös vagy kiegészítő felügyeleti eszközök alkalmazására kerülhet sor. Az illetékes hatóságok felelőssége azonban annak biztosítása, hogy ezen intézkedések eredményeként teljes mértékben teljesüljenek az AML/CFT felügyeleti célkitűzések.

85. Az AML/CFT felügyeleti terv kidolgozása során az illetékes hatóságoknak biztosítaniuk kell, hogy tartalékokról gondoskodjanak arra az esetre, ha a helyszíni vagy helyszínen kívüli felügyelet során vagy más megbízható forrásokból olyan új kockázatok tárnak fel, amelyek megfelelő és kellő időben történő reagálást igényelnek az illetékes hatóságok részéről.
86. Amennyiben az illetékes hatóságoknak az új körülményekhez való alkalmazkodás vagy a felmerülő ML/TF kockázatok kezelése érdekében módosítaniuk kell az eredeti AML/CFT felügyeleti tervet, így például az új körülményekhez való alkalmazkodás érdekében a helyszínen kívüli felügyeletről a helyszíni felügyeletre vagy a tematikus felülvizsgálatokról a teljes körű vizsgálatokra kell áttérniük, a felügyeleti terv ezen módosításainak feldolgozása során megfelelő belső irányítási szabályokkal kell rendelkezniük. Az illetékes hatóságoknak minden ilyen változást megfelelően dokumentálniuk kell, és ki kell fejteniük, hogy a tervben bekövetkezett változások által érintett értékelési alanyok felügyeletét hogyan és mikor fogják elvégezni.

4.4.4 Felügyeleti eszközök

87. Az illetékes hatóságoknak fel kell ismerniük, hogy az egyes értékelési alanyok, szektorok és alszektorok különböző mértékű ML/TF kockázatnak vannak kitéve, ezért az alkalmazott felügyeleti eszközök típusa és gyakorisága eltérő lehet körükben. A felügyeleti erőforrások hatékony felhasználásának biztosítása érdekében az illetékes hatóságoknak olyan felügyeleti eszközöket kell választaniuk, amelyek valószínűleg nagyobb hatást gyakorolnak az értékelési alanyok megfelelésére, vagy lehetővé teszik az illetékes hatóságok számára, hogy egy szektor nagyobb részét lefedjék. Amennyiben az illetékes hatóságok jobban meg akarják érteni, hogy valamely szektorban vagy az értékelési alanyok bizonyos típusainál hogyan kezelik az ML/TF kockázatokat, ennek elérése érdekében fontolóra kell venniük a tematikus felülvizsgálatok alkalmazását.
88. Az illetékes hatóságoknak jól kell ismerniük a felügyeleti stratégiájuk és tervük végrehajtásához rendelkezésükre álló valamennyi felügyeleti eszközt. Meg kell ismerniük az egyes felügyeleti eszközök előnyeit és hátrányait, ezen belül az egyes felügyeleti eszközökkel elérhető beavatkozás és intenzitás szintjét, és mérlegelniük kell, hogyan tudják a rendelkezésükre álló felügyeleti eszközök legszélesebb körét eredményesen felhasználni, ideértve többek között a teljes körű vagy részleges helyszíni vizsgálatokat, az eseti vizsgálatokat, a témavizsgálatokat, az AML/CFT adatszolgáltatásokat, az utóvizsgálatokat, a helyszínen kívüli felülvizsgálatokat, valamint a szektornak adott visszajelzést és iránymutatást.
89. Az illetékes hatóságoknak az értékelési alanyok szempontjából leghatékonyabb felügyeleti eszközöket kell kiválasztaniuk egy-egy adott felügyeleti szükséglet kezelése vagy cél elérése érdekében. A felügyeleti eszközök kiválasztásakor az illetékes hatóságoknak szektori és egyedi ML/TF kockázatértékeléseikre kell hivatkozniuk, valamint figyelembe kell venniük a következőket:
- a) az illetékes hatóság felügyelete alá tartozó értékelési alanyok és szektorok száma;
 - b) a különböző felügyeleti eszközök sajátosságai, ha azokat önmagukban vagy egymással

kombinálva alkalmazzák;

- c) a különböző felügyeleti eszközök alkalmazásához szükséges erőforrások;
- d) az ahhoz szükséges idő, hogy a felügyeleti eszköz elérje célját, és hatást gyakoroljon az értékelési alanyok AML/CFT megfelelésére.

90. Az illetékes hatóságoknak rugalmasan kell eljárniuk, és a felügyeleti eszközök alkalmazását az értékelési alanynál, a szektorban vagy az alszektorban újonnan megjelenő ML/TF kockázatokra reagálva is ki kell tudniuk igazítani. Ez azt jelenti, hogy amennyiben az illetékes hatóságok akár az AML/CFT adatszolgáltatások, akár más felügyeleti eszközök segítségével vagy egyéb módon újonnan megjelenő ML/TF kockázatot tárnak fel, mérlegelniük kell, hogy szükség lehet-e további, helyszínen kívüli felülvizsgálat vagy helyszíni vizsgálat útján történő behatóbb értékelésre annak biztosítása érdekében, hogy az értékelési alanyok rendszerei és kontrollmechanizmusai kellően szilárdak legyenek az újonnan megjelenő kockázat mérsékléséhez. A helyszíni vizsgálatok ily módon lehetővé teszik az illetékes hatóságok számára, hogy:

- a) alaposabban megismerjék az értékelési alany AML/CFT-vel kapcsolatos általános megközelítését, beleértve a gyakorlatokat, az irányítást, a munkatársak viselkedését és a kultúrát;
- b) megvitassák a potenciális kockázatokat, a felügyeleti tevékenységek eredményeit, valamint az értékelési alanynál esetlegesen felmerülő problémákat és azok megoldásának lehetőségeit;
- c) közvetlenül közölik felügyeleti elvárásaikat az értékelési alanyokkal.

91. Az illetékes hatóságoknak mérlegelniük kell a helyszíni vizsgálatok akár önmagukban, akár más felügyeleti eszközökkel kombinálva történő alkalmazását, különösen a jelentős és nagyon jelentős ML/TF-kockázatot hordozó értékelési alanyok felügyelete során. Ezek az ellenőrzések kiterjednek legalább az értékelési alanyok AML/CFT politikáinak és eljárásainak felülvizsgálatára, valamint annak értékelésére, hogy ezeket hogyan hajtják végre a gyakorlatban, többek között a kulcsfontosságú alkalmazottakkal folytatott interjúk, az AML/CFT megfelelés során használt rendszerek tesztelése, valamint a kockázatértékelés és az ügyfélakták felülvizsgálata révén. Az illetékes hatóságoknak az értékelési alany üzleti tevékenységének terjedelme és összetettsége alapján mérlegelniük kell, hogy a teljes körű helyszíni vizsgálatot az értékelési alany teljes üzleti tevékenységére kiterjesztik-e, vagy észszerűbb az értékelési alany valamely meghatározott üzletágára összpontosítani. Ha az ellenőrzés hatálya egy meghatározott üzletágra korlátozódik, az illetékes hatóságoknak mindazonáltal meg kell ismerniük az adott üzletágon belül alkalmazott rendszerek és kontrollmechanizmusok, illetve a tágabb intézménynél alkalmazott rendszerek és kontrollmechanizmusok közötti érintkezési pontokat, és amennyiben az üzletág rendszereiben és kontrollmechanizmusában hiányosságokat állapítanak meg, az illetékes hatóságoknak törekedniük kell annak felmérésére, hogy ez hatással lehet-e, és ha igen, milyen hatással lehet a teljes értékelési alanyra.

92. Annak eldöntésekor, hogy az értékelési alanynál teljes körű helyszíni vizsgálatot végezzenek-e, az illetékes hatóságoknak a következő tényezőket kell figyelembe venniük:
- a) szükség van-e olyan további vagy átfogóbb információk megszerzésére az értékelési alannal kapcsolatban, amelyek csak helyszíni elemekkel szerezhetők be;
 - b) milyen típusú információkra van szükség, és hogyan lehet azokat hatékonyan és átfogó módon megszerezni;
 - c) az illetékes hatóság vagy az érintett prudenciális felügyelet, illetve – ha az értékelési alany egy csoport része – a csoportba tartozó más jogalanyok felügyeletéért felelős illetékes hatóságok által végzett korábbi helyszíni vizsgálatok vagy helyszínen kívüli felülvizsgálatok eredményei, amennyiben rendelkezésre állnak, az AML/CFT-megfelelés alacsony szintjét mutatják-e, vagy arra utalnak-e, hogy az értékelési alanynál vagy a csoporton belül nem megfelelő a megfelelési kultúra, ami hatással lehet az értékelési alanyra;
 - d) az értékelési alanyok korábban megsértették-e AML/CFT kötelezettségeiket, és hogy ezt ismételten tették-e;
 - e) milyen típusú felügyeleti nyomon követést alkalmazott korábban az illetékes hatóság az értékelési alannal szemben, adott esetben; és
 - f) az értékelési alanyok korábban bizonyították-e elkötelezettségüket a hiányosságok kijavítása iránt, és tettek-e ennek érdekében határozott lépéseket.
93. Azokban az esetekben, amikor kevésbé tolawodó felügyeleti megközelítés is elegendő lehet, vagy az értékelési alanyok alacsony szintű ML/TF kockázatnak vannak kitéve, az illetékes hatóságoknak fontolóra kell venniük a helyszínen kívüli felülvizsgálatok alkalmazását. A helyszíni felülvizsgálatok elsősorban az értékelési alanyok írott AML/CFT politikáinak és eljárásainak, valamint a kockázatértékelésnek a dokumentumalapú ellenőrzését foglalják magukban, de nem terjednek ki annak mélyreható értékelésére, hogy az értékelési alanyok a gyakorlatban mennyire eredményesen hajtják végre ezeket a politikákat és eljárásokat. A helyszínen kívüli ellenőrzések a helyszínen kívüli ellenőrzést később kiegészítő helyszíni vizsgálatok keretében végzett alaposabb felülvizsgálatok előkészítő lépéseként is felfoghatók, vagy más felügyeleti eszközökkel kombinálva is alkalmazhatók.
94. Az illetékes hatóságoknak bizonyos esetekben mérlegelniük kell, hogy eredményesebb lenne-e két vagy több eszköz együttesét alkalmazni. Ezek közé az esetek közé tartozhat, amikor az illetékes hatóság aggályosnak tartja a helyszínen kívüli ellenőrzések során vagy az AML/CFT adatszolgáltatások részeként kapott információk pontosságát. Ilyen körülmények között szükség lehet arra, hogy az illetékes hatóságok ezeket az információkat helyszíni vizsgálatokkal ellenőrizzék, amely általában olyan elemeket tartalmaz, mint például a tranzakciókból és ügyfélaktákból történő mintavétel, valamint a kulcsfontosságú munkatársakkal és a vezető testület tagjaival folytatott interjúk. Az illetékes hatóságoknak képesnek kell lenniük arra, hogy szükség esetén olyan eseti ellenőrzéseket végezzenek, amelyek nem képezik felügyeleti stratégiájuk és tervük részét. Ilyen ellenőrzések a következők miatt válhatnak szükségessé: olyan konkrét események, amelyek a

szektorot/alszektort vagy az értékelési alanyokat fokozott ML/TF kockázatnak tehetik ki; a szektor/alszektor vagy az értékelés alanyok ML/TF kockázatnak való kitettségében bekövetkező jelentős változások; az illetékes hatóság által felfedezett bizonyos információk, amelyek többek között közérdekű bejelentésekből, visszaélésekre vonatkozó széles körű nyilvános vádakból, egy új ML/TF tipológiából vagy az AML/CFT rendszerekkel és kontrollmechanizmusokkal kapcsolatos felügyeleti megállapításokból vagy egy tágabb belső ellenőrzési keretből származhatnak. Amennyiben az illetékes hatóság úgy dönt, hogy eseti ellenőrzést tart indokoltnak, meg kell határozni az ellenőrzés hatályát, az ellenőrzés súlypontját, valamint azt, hogy az ellenőrzés tartalmazni fog-e helyszíni elemeket, és hogy szükség van-e más felügyeletnek bevonására és a velük való együttműködésre.

95. Amennyiben az illetékes hatóságok virtuális eszközökkel, távolról végeznek ellenőrzést, mérlegelniük kell e felügyeleti eszköz hatékonyságát, valamint azt, hogy az értékelési alanyal kapcsolatban végzett munka megfelel-e a helyszíni vizsgálat feltételeinek, és arányban áll-e az értékelési alany által hordozott ML/TF kockázattal. A jelentős vagy nagyon jelentős ML/TF kockázatot hordozó értékelési alanyok felügyelete során, valamint amennyiben az illetékes hatóságok mélyrehatóbb ismereteket kívánnak szerezni az értékelési alanyról működő átfogó AML/CFT rendszerekről és kontrollmechanizmusokról, az illetékes hatóságoknak mérlegelniük kell, hogy célszerűbb-e helyszíni vizsgálatot végezniük.
96. Annak mérlegelésekor, hogy mi lenne a leghatékonyabb felügyeleti eszköz annak biztosítása érdekében, hogy a csoport részét képező értékelési alanyok hatékonyan hajtsák végre a csoport egészére vonatkozó politikákat és eljárásokat, az illetékes hatóságoknak az egyedi értékelési alanyok esetében alkalmazandó szempontokhoz hasonló, fent kifejtett szempontokat kell figyelembe venniük. Ha egy csoport határokon átnyúlóan működik, a vezető felügyeleti hatóságnak¹⁵ együtt kell működnie a csoportba tartozó értékelési alanyok felügyeletében részt vevő más illetékes hatóságokkal, mégpedig – amennyiben léteznek – az AML/CFT kollégiumokon keresztül, vagy más csatornákon és együttműködési mechanizmusokon keresztül, beleértve az együttműködésről szóló EBH-iránymutatásokban meghatározott csatornákat.¹⁶ Ez az együttműködés többek között a következőkből állhat:
- a) a pénzmosás és terrorizmusfinanszírozás elleni küzdelemmel foglalkozó kollégiumoknak készült iránymutatások 9. iránymutatásában leírt kölcsönös segítségnyújtás mértéke;
 - b) megállapodás egy adott felügyeleti eszköz vagy felügyeleti intézkedés alkalmazásáról a csoportba tartozó másik értékelési alanyok felügyeletéért felelős, más illetékes hatóságokkal. Ez magában foglalhatja egy ellenőrzés vagy felülvizsgálat más illetékes hatóságokkal közös végrehajtását, vagy valamely felügyeleti eszköz súlypontjának közös kiigazítását a csoporton belül fennálló horizontális kockázatok hatékonyabb csökkentése érdekében;

¹⁵ Annak eldöntése, hogy mely hatóság jár el vezető felügyeleti hatósággént, a hitelintézetek és pénzügyi intézmények felügyeletéért felelős illetékes hatóságok között az (EU) 2015/849 irányelv alkalmazásában történő együttműködésről és információcseréről szóló, európai felügyeleti hatósági közös iránymutatásokkal (a pénzmosás és terrorizmusfinanszírozás elleni küzdelemmel foglalkozó kollégiumoknak készült iránymutatások) (JC 2019 81) összhangban történik. A vezető felügyeleti hatóság általában az az illetékes hatóság, amely a csoport központi irodájának helye szerinti tagállamban az AML/CFT felügyeletéért felelős.

¹⁶ [Az EBH iránymutatásai a 2013/36/EU irányelv szerinti, a prudenciális felügyeleti hatóságok, a pénzmosás és a terrorizmusfinanszírozás elleni felügyeletet ellátó hatóságok és a pénzügyi információs egységek közötti együttműködéshez és információcseréhez](#), 2021. december.

- c) az értékelési alany vagy adott esetben a szektor ML/TF kockázatainak értékelésével kapcsolatos információk cseréje;
- d) a tervezett felügyeleti ellenőrzésekkel vagy felülvizsgálatokkal, valamint ezt követően a releváns megállapításokkal kapcsolatos információk cseréje;
- e) a más illetékes hatóságok által azonosított hiányosságokkal vagy jogsértésekkel kapcsolatos információk cseréje.

97. Az illetékes hatóságoknak holisztikus képpel kell rendelkezniük az általuk alkalmazott valamennyi felügyeleti eszközzel. Figyelemmel kell kísérniük azok végrehajtását és hatékonyságát, és szükség esetén kiigazításokat kell végezniük.

4.4.5 Felügyeleti gyakorlatok és a felügyeleti kézikönyv

98. Az (EU) 2015/849 irányelv szerinti kötelezettségeik teljesítése érdekében az illetékes hatóságoknak biztosítaniuk kell, hogy az értékelési alanyok megbízható AML/CFT rendszereket és kontrollmechanizmusokat vezessenek be, és hogy ezek a rendszerek és kontrollmechanizmusok kellően hatékonyak legyenek az ML/TF megelőzéséhez és felderítéséhez. Az illetékes hatóságok által az értékelési alanyok AML/CFT rendszereinek és kontrollmechanizmusainak értékelése érdekében tett lépéseket egy e célból készült AML/CFT felügyeleti kézikönyvben kell meghatározniuk. Ez lehetővé teszi az illetékes hatóságok számára, hogy biztosítsák a felügyeleti eszközök és a szakmai mérlegelés következetes alkalmazását. A kézikönyv elkészítésekor az illetékes hatóságoknak biztosítaniuk kell, hogy a kézikönyv kellő részletességgel tartalmazza az összes olyan tevékenységet, amelyet az érintett felügyeleti munkatársaknak a felügyelet hatékony végrehajtása érdekében el kell végezniük, ugyanakkor elegendő rugalmasságot kell biztosítani a felügyeleti munkatársak számára ahhoz, hogy szakértői mérlegelést alkalmazzanak, és szükség szerint kiigazítsák a felügyeleti megközelítést.

99. Az illetékes hatóságoknak biztosítaniuk kell, hogy az értékelési alanyok adott esetben az (EU) 2015/849 irányelv 8. cikkének (4) bekezdésével összhangban az jogszabályoknak való megfelelésért felelős AML/CFT tisztviselőket nevezzenek ki. Az illetékes hatóságoknak kockázatérzékeny lépéseket kell tenniük annak ellenőrzése érdekében is, hogy az értékelési alany által kinevezett AML/CFT megfelelési tisztviselő rendelkezik-e vagy továbbra is rendelkezik-e a feladatainak hatékony ellátásához szükséges szintű feddhetetlenséggel, szakértelemmel és tudással.¹⁷ Ez magában foglalhatja az AML/CFT-megfelelési tisztviselővel való találkozót, vagy az értékelési alany felkérését arra, hogy nyújtsa be az AML/CFT megfelelési tisztviselő szakértelmére vonatkozó összefoglalót és az illetékes hatóság által relevánsnak ítélt bármely más információkat. Az illetékes hatóságoknak mérlegelniük kell, hogy ezt az értékelést felügyeleti tevékenységük részeként, többek között a helyszíni vizsgálatok vagy helyszínen kívüli felülvizsgálatok során, vagy önálló értékelésként végzik-e el.

¹⁷ [Konzultációs dokumentum](#) a jogszabályoknak való megfeleléssel kapcsolatos politikákról és eljárásokról, valamint az (EU) 2015/849 irányelv 8. cikke és VI. fejezete szerinti AML/CFT megfelelési tisztviselő szerepéről és felelősségi köréről szóló iránymutatás-tervezetről.

100. Amennyiben a 99. bekezdésben leírt ellenőrzések eredményeként az illetékes hatóságnak aggályai merülnek fel azzal kapcsolatban, hogy az AML/CFT megfelelési tisztviselő esetleg nem alkalmas, az illetékes hatóságnak értesítenie kell az aggályairól az érintett prudenciális felügyeletet¹⁸, és proaktívan meg kell osztania a prudenciális felügyelettel azokat az információkat, amelyek alapján ezek az aggályok felmerültek. Továbbá,

- a) amennyiben az AML/CFT megfelelési tisztviselő alkalmasságának értékelése nem tartozik valamely prudenciális felügyelet hatáskörébe, az illetékes hatóságoknak indokolatlan késedelem nélkül meg kell hozniuk a probléma helyreállításához szükséges intézkedéseket, például kérhetik, hogy az AML/CFT megfelelési tisztviselő részesüljön további képzésben vagy bővítsék szakmai képeit; kérhetik az AML/CFT-megfelelési tisztviselői munkakör irányításának erősítését vagy átszervezését; vagy kérhetik az AML/CFT megfelelési tisztviselő cseréjét vagy egy további AML/CFT megfelelési tisztviselő kinevezését;
- b) amennyiben az AML/CFT megfelelési tisztviselő alkalmasságának értékelése a prudenciális felügyelet hatáskörébe tartozik¹⁹, az illetékes hatóságoknak együtt kell működniük a prudenciális felügyelettel a kezdeti értékelés során, valamint szükség esetén a prudenciális felügyelet által végzett alkalmassági felülvizsgálatok során is.²⁰ Az illetékes hatóságoknak minden olyan releváns információt meg kell osztaniuk az érintett prudenciális felügyelettel, amely hatással lehet az AML/CFT megfelelési tisztviselő alkalmasságának értékelésére vagy felülvizsgálatára, beleértve a fenti a) pontban leírtak szerinti általuk javasolt intézkedéseket, amelyek AML/CFT felügyeleti szempontból a problémák enyhítése érdekében meghozhatók lennének.

101. A felügyeleti kézikönyvben az illetékes hatóságoknak ismertetniük kell, hogy a felügyeleti feladatokat ellátó munkatársaknak milyen lépéseket kell megtenniük a különböző felügyeleti eszközök alkalmazása során. A kézikönyvnek legalább a következőket kell tartalmaznia:

- a) az illetékes hatóságok által az értékelési alanyokkal és a szektorokkal/alszektorokkal kapcsolatos ML/TF kockázatok értékelése során követett folyamat és módszertan. Az illetékes hatóságoknak ismertetniük kell azt az eljárást is, amelyet a felügyeleti feladatokat ellátó munkatársak akkor követnek, amikor szakmai mérlegelésük alapján módosítani kívánják az értékelési alany kockázati pontszámát;
- b) azok a lehetséges esetek, amikor a felügyeletnek a jelen iránymutatások 1.4.1. szakaszában leírtak szerint együtt kell működniük más érdekelt felekkel, és ismertetni kell, hogy ennek az együttműködésnek a gyakorlatban hogyan kell történnie;
- c) az a folyamat, amelyet a felügyeleti feladatokat ellátó munkatársaknak az egyes felügyeleti

¹⁸ Összhangban különösen a 2013/36/EU irányelv szerinti, a prudenciális felügyeleti hatóságok, a pénzügyi és a terrorizmusfinanszírozás elleni felügyeletet ellátó hatóságok és a pénzügyi információs egységek közötti együttműködésről és információcseréről szóló, hamarosan kiadásra kerülő EBH-iránymutatás 19. bekezdésével.

¹⁹ ESMA és EBH közös iránymutatások a vezető testületi tagok és a kulcsfontosságú feladatot ellátó személyek alkalmasságának értékeléséről a 2013/36/EU irányelv és a 2014/65/EU irányelv alapján [EBA/GL/2021/06](#).

²⁰ A 2013/36/EU irányelv szerinti, a prudenciális felügyeleti hatóságok, a pénzügyi és a terrorizmusfinanszírozás elleni felügyeletet ellátó hatóságok és a pénzügyi információs egységek közötti együttműködésről és információcseréről szóló, hamarosan kiadásra kerülő EBH-iránymutatás 6.1. és 6.3. szakaszában előírt intézkedéseket is beleértve.

eszközök alkalmazása során követniük kell, valamint annak kifejtése, hogy mely elemeket kell vizsgálni. Az illetékes hatóságoknak világosan meg kell határozniuk a rendelkezésükre álló különböző felügyeleti eszközök közötti legfontosabb különbségeket. Ez azt jelenti, hogy az illetékes hatóságoknak legalább azt tisztázniuk kell, hogy a felügyeleti feladatokat ellátó munkatársaknak milyen mértékben kell vizsgálniuk az értékelési alanyoknál a következőket:

- i) a vonatkozó politikák és eljárások megfelelése, valamint hogy azok kapcsolódnak-e az egész vállalkozásra kiterjedő kockázatértékeléshez;
 - ii) bevezették-e a vonatkozó folyamatokat, és azok az elvárásoknak megfelelően működnek-e;
 - iii) az egész vállalkozásra kiterjedő kockázatértékelés megfelelése és teljessége, valamint hogy az milyen mértékben határozza meg az átfogó AML/CFT megközelítést;
 - iv) az ügyfélkockázat-értékelések megfelelése és hogy azok milyen mértékben határozzák meg az ügyfél-átvilágítási követelmények alkalmazandó szintjét;
 - v) a belső irányítási intézkedések és a belső jelentési útvonalak megfelelése az AML/CFT megfelelés tekintetében, beleértve a vezetői információk minőségét és mennyiségét;
 - vi) az értékelési alanynál az (EU) 2015/849 irányelv 8. cikkének (4) bekezdésében meghatározott AML/CFT-megfelelési tisztviselő szerepét betöltő személy megfelelése, valamint a felügyeleti feladatokat ellátó munkatársak által az ennek értékelése érdekében teendő lépések;
- d) milyen típusú megbeszéléseket és kommunikációt kell folytatnia a felügyeleti feladatokat ellátó munkatársnak az értékelési alanyal egy adott felügyeleti eszköz alkalmazása előtt, alatt és után;
- e) az ellenőrzések vagy felülvizsgálatok megállapításainak közlése során az illetékes hatóságok és az értékelési alanyok által betartandó indikatív időkeretek;
- f) hogyan kell értékelni, hogy az értékelési alanyok által bevezetett AML/CFT rendszerek és kontrollmechanizmusok elég hatékonyak és arányosak-e azokkal az ML/TF kockázatokkal, amelyeknek az értékelési alany ki van téve. Az illetékes hatóságoknak legalább azokat a fő területeket meg kell határozniuk, amelyekre a felügyeleti feladatokat ellátó munkatársnak összpontosítania kell, és amelyek az értékelési alanynál a hatékonyság hiányára utalhatnak. Íme a teljesség igénye nélkül néhány olyan mutató, amely arra utalhat, hogy az AML/CFT keretrendszert hatékonyan hajtják végre:
- vii) az értékelési alany személyzete jól ismeri a különböző rendszerekhez használt paramétereket, és képes megmagyarázni az e rendszerekből származó eredmények értelmét;
 - viii) az ügyfelek és a tranzakciók átvilágítására használt rendszerek és folyamatok a várt eredményeket hozzák, amelyek összhangban vannak az adott szektor más hasonló értékelési alanyainak eredményeivel;

- ix) a gyanús vagy szokatlan tranzakciók azonosítására és elemzésére, valamint a FIU-nak vagy más érintett hatóságoknak történő jelentésre vonatkozó politikák és folyamatok;
 - x) az értékelési alany személyzete jól ismeri az AML/CFT politikákat és folyamatokat, valamint azoknak a gyakorlatban való alkalmazását;
 - xi) a különböző belső és külső jelentések, például a belső és külső ellenőrzés vagy a tanácsadók nem vetnek fel aggályokat az értékelési alany AML/CFT megfelelésével kapcsolatban;
 - xii) az értékelési alany valamennyi érintett munkatársa és felső vezetése számára megfelelő és releváns képzést biztosítanak;
 - xiii) az értékelési alany olyan méltányos ösztönzési gyakorlatokat vezetett be, beleértve a javadalmazást és egyéb jutalmakat, amelyek sem közvetlenül, sem közvetve nem segítik elő a nem körültekintő munkamódszereket vagy kultúrát;
 - xiv) elegendő és megfelelő vezetői jelentéstétel a vezetés minden szintjén;
 - xv) megfelelő irányítási intézkedéseket vezettek be, és a felső vezetés egyértelmű szerepet tölt be az AML/CFT keretrendszerben.
- g) milyen mértékben várható el a felügyeleti feladatokat ellátó munkatárstól, hogy megkérdőjelezze az AML/CFT rendszerek és kontrollintézkedések szilárdságát, az AML/CFT politikák és eljárások végrehajtását és a teljes vállalkozásra kiterjedő kockázatértékelés hatékonyságát;
- h) példák azokra a helyzetekre, amelyekben a felügyeleti feladatokat ellátó munkatársaktól elvárják, hogy felügyeleti mérlegelést alkalmazva járjanak el;
- i) amennyiben a felügyeleti eszköz ügyfélaktából vagy ügyletekből történő mintavételt tartalmaz, a kézikönyvnek ismertetnie kell a mintavételi módszertant, beleértve a minta minimális méretét és a minta kiválasztásának kritériumait;
- j) azok a lépések, amelyeket a felügyeletet végző munkatársaknak az ellenőrzést követően meg kell tenniük annak biztosítása érdekében, hogy az értékelési alanyok megfelelően kezeljék a felügyeleti megállapításokat, valamint példák azokra az esetekre, amikor a jelen iránymutatások 4.4.8. szakaszában meghatározottak szerint utóvizsgálatra lehet szükség; és
- k) az ellenőrzések vagy felülvizsgálatok eredményeinek jóváhagyására vonatkozó, illetékes hatóságon belüli irányítási szabályok, beleértve a szankciókkal és közigazgatási intézkedésekkel kapcsolatos döntéshozatali folyamatot.
101. A) Mintavételi politikájuk kialakításakor az illetékes hatóságoknak szem előtt kell tartaniuk, hogy az értékelési alanyok sok tekintetben különböznek egymástól, például a termékek és szolgáltatások száma és típusa, valamint az ügyfelek és ügyletek száma és típusa tekintetében. Ebből következően szükség lehet arra, hogy az illetékes hatóságok a mintavételre vonatkozó megközelítésüket az adott értékelési alanyhoz igazítsák. Ennek részeként az illetékes hatóságoknak legalább a következő kritériumokat kell figyelembe venniük, hogy érdemleges

mintát válasszanak ki:

- a) A mintavételnek segítenie kell az illetékes hatóságokat az értékeléshez használt konkrét felügyeleti eszköz célkitűzéseinek elérésében. Ez azt jelenti, hogy a mintának olyan érdemleges számú ügyfélaktából vagy ügyletből kell állnia, amelyek reprezentálják a különböző kockázati kategóriákba tartozó ügyfelek, termékek és szolgáltatások sokféleségét; a minta méretét és összetételét azonban a következők határozzák meg:
 - i) az értékeléshez használt felügyeleti eszköz célja;
 - ii) az ügyfelek különböző kockázati kategóriái az értékelési alanynál, valamint a jelentős vagy nagyon jelentős ML/TF kockázatot hordozó ügyfelek aránya;
 - iii) az értékelési alany üzleti tevékenységének jellege, mérete és összetettsége.
- b) A mintavétel részeként végzett ellenőrzéseknek kellően átfogónak és behatóknak kell lenniük ahhoz, hogy az illetékes hatóság el tudja érni a kívánt felügyeleti célt.
- c) A mintavételt egyensúlyba kell hozni a felügyeleti eszköz részét képező egyéb felügyeleti tevékenységekkel, például a rendszerek, az irányítási intézkedések, valamint a politikák és eljárások felülvizsgálatával.

102. Az illetékes hatóságok mintavételi politikájának rugalmasnak kell lennie, és lehetővé kell tennie a kockázati szint vagy az új információk – köztük a felügyeleti tevékenységük részeként szerzett információk – alapján történő kiigazításokat. Ez azt jelenti, hogy az illetékes hatóságok megváltoztathatják a minta méretét, a mintába bevont ügyfelek, termékek, szolgáltatások vagy ügyletek kategóriáit, illetve az ellenőrzés vagy felülvizsgálat előtt vagy alatt végzett konkrét ellenőrzéseket. Amennyiben a mintavétel arra utal, hogy az értékelési alany esetében az alkalmazandó AML/CFT-kötelezettségek teljesítésének rendszerszintű elmulasztása áll fenn, az illetékes hatóságoknak ki kell vizsgálniuk a mulasztás kiváltó okát, ami további ellenőrzéseket vagy felügyeleti tevékenységeket foglalhat magában, beleértve a további mintavételt vagy a kulcsfontosságú alkalmazottakkal folytatott interjúkat.

103. A felügyeleti kézikönyvet rendszeresen felül kell vizsgálni és szükség esetén frissíteni kell, különösen, ha olyan jelentős változások történtek, amelyek hatással lehetnek a felügyeleti megközelítésre, beleértve a jogi keret vagy nemzetközi iránymutatás által bevezetett változásokat, vagy az illetékes hatóságok által a felügyeleti megközelítés megfelelőségére vonatkozóan kapott visszajelzésekből – a belső ellenőrzési funkciótól vagy külső szervektől, például a Pénzügyi Akció Munkacsoporttól, az Európa Tanácstól vagy az európai felügyeleti hatóságoktól kapott visszajelzésekből – adódóan szükséges változtatásokat. E felülvizsgálat eredményeként az illetékes hatóságoknak számba kell venniük a tanulságokat, és kezelniük kell az esetlegesen feltárt hiányosságokat. Az érintett, felügyeleti feladatokat ellátó munkatársaknak haladéktalanul értesülniük kell a kézikönyvben bekövetkezett változásokról.

4.4.6 Minőségbiztosítás

104. Az illetékes hatóságoknak biztosítaniuk kell, hogy az AML/CFT felügyeletet valamennyi felügyeleti feladatot ellátó munkatárs egységesen végezze. Ezért minőségbiztosítási

ellenőrzéseket kell bevezetniük annak biztosítása érdekében, hogy valamennyi felügyeleti feladatokat ellátó munkatárs a felügyeleti kézikönyvvel összhangban következetesen alkalmazza a felügyeleti eszközöket és gyakorlatokat. Ezeknek az ellenőrzéseknek magukban kell foglalniuk legalább a belső ellenőrzési funkció által végzett felülvizsgálatot és a „négy szem” elv alkalmazását. Az illetékes hatóságoknak a felügyeleti következetesség elérésének egyéb eszközeiként a személyzet képzését, a mentorálást és a felügyeleti feladatokat ellátó munkatársak közötti munkamegosztást is fel kell használniuk.

105. Az illetékes hatóságoknak biztosítaniuk kell a kockázatértékelés vagy más felügyeleti eszközök céljából az értékelési alanyoktól gyűjtött információk pontosságát és megbízhatóságát. Ennek biztosítása érdekében az illetékes hatóságoknak legalább keresztellenőrzés keretében össze kell vetniük ezeket az információkat az adott értékelési alanyra vagy hasonló értékelési alanyokra vonatkozóan már rendelkezésükre álló információkkal, vagy más megbízható forrásokból – többek között a prudenciális felügyeletektől, más illetékes hatóságoktól vagy pénzügyi információs egységektől – származó információkkal.

106. Amennyiben az illetékes hatóságok megállapítják, hogy az egy vagy több értékelési alany által szolgáltatott információk pontatlannak vagy hiányosnak tűnnek, lépéseket kell tenniük ezen ellentmondások tisztázása érdekében, és igyekezniük kell pontos információkat beszerezni. Ilyen körülmények között az illetékes hatóságoknak az azonosított pontatlanságok mértéke és típusa alapján mérlegelniük kell, hogy mely felügyeleti intézkedés a legmegfelelőbb a probléma kezelésére. Az intézkedések között szerepelhet, hogy közvetlenül az értékelési alanytól kérnek pontosítást, eseti ellenőrzést végeznek az értékelési alanyánál, vagy bizonyos felügyeleti intézkedéseket rendelnek el.

107. Az illetékes hatóságoknak a szükséges minőségbiztosítási ellenőrzések megtervezésekor és végrehajtásakor figyelembe kell venniük a szükséges erőforrásokat. Egyes esetekben szükség lehet az informatika vagy más területek bizonyos szakosodott erőforrásainak bevonására.

4.4.7 Külső felek szolgáltatásainak igénybevétele

108. Amennyiben az illetékes hatóságok külső tanácsadók vagy könyvvizsgálók szolgáltatásait veszik igénybe felügyeleti tervük, a terv egyes részeinek vagy valamely meghatározott felügyeleti feladatnak a végrehajtásához, mindig biztosítaniuk kell, hogy ezek a külső felek:

- a) megfelelő ismeretekkel és készségekkel rendelkezzenek azon konkrét felügyeleti feladatok végrehajtásához, amelyekkel az illetékes hatóságok megbízzák őket;
- b) világosan ismerjék a szabályozási elvárásokat és az általuk elvégzendő munka körét;
- c) hozzáférjenek olyan konkrét útmutatókhoz, amelyek egyértelműen meghatározzák részvételük feltételeit, valamint a megbízásuk részeként általuk követendő eljárásokat;
- d) megfelelő nyilvántartást vezessenek, amely részletesen tartalmazza az előírt feladatok elvégzése érdekében tett lépéseiket, valamint kifejti következtetéseik és megállapításaik indokait;

- e) magas színvonalon végezzék el az előírt feladatokat. Ez magában foglalhatja azt is, hogy az illetékes hatóságok felülvizsgálják a külső fél által végzett egyéb munkákat, vagy részt vesznek az általa az illetékes hatóság nevében végzett egyes tevékenységekben;
- f) bejelentsék az esetleges összeférhetetlenséget, és ha kiderül, hogy összeférhetetlenségek állnak fenn, az illetékes hatóságoknak biztosítaniuk kell, hogy az összeférhetetlenséget megfelelően kezeljék és megoldják. Amennyiben az összeférhetetlenséget nem lehet megoldani, az illetékes hatóságoknak el kell utasítaniuk vagy meg kell szüntetniük az adott külső fél megbízását.

109. Amennyiben az illetékes hatóságok a felügyeleti folyamat részeként következetesen szakértőket vesznek igénybe, ezt a felügyeleti tervnek és kézikönyvnek is tükröznie kell.

110. Az illetékes hatóságoknak biztosítaniuk kell, hogy elegendő belső szakértelemmel rendelkezzenek ahhoz, hogy szükség esetén felülvizsgálhassák és kellőképpen megkérdőjelezhessék a külső felek által a nevükben végzett munkát.

111. Amennyiben az értékelési alanyok saját kezdeményezésükre vagy az illetékes hatóságok kérésére külső könyvvizsgálókat vagy tanácsadókat bíznak meg az AML/CFT kötelezettségeknek való megfelelésük értékelésével, az illetékes hatóságoknak biztosítaniuk kell, hogy:

- a) értesítést kapjanak a külső felek által elvégzett felülvizsgálat hatályáról;
- b) értesítést kapjanak a külső felek által alkalmazott, értékelést végző szakértők készségeiről, ismereteiről és tapasztalatáról; és
- c) rendszeres tájékoztatást kapjanak a szakértők munkájának eredményeiről és megállapításairól, azokban az esetekben is, amikor a szakértők következetesen a hiányosságok vagy megállapítások hiányáról számolnak be.

112. Az illetékes hatóságoknak figyelembe kell venniük a külső felek munkáját, és arra a felügyeleti nyomon követés során vagy a folyamatos felügyelet részeként szükség szerint reagálniuk kell. Az illetékes hatóságoknak elemezniük kell a külső felek szakértőinek munkája és a felügyeleti ellenőrzések vagy felülvizsgálatok során tett saját megállapításaik között azonosított eltérések okait, és ezt az elemzést figyelembe kell venniük az értékelési alanyra vonatkozó kockázatértékelésükben. Ha az illetékes hatóságoknak kétségeik vannak a külső felek szakértői által a 108. és 111. bekezdésben leírtak szerint végzett munka általános minőségével kapcsolatban, az illetékes hatóságoknak fontolóra kell venniük, hogy az értékelési alanynál végzendő jövőbeli ellenőrzéseik vagy felülvizsgálataik részeként ezt a munkát is felülvizsgálják.

113. Az illetékes hatóságoknak gondoskodniuk kell arról, hogy legyenek olyan átjárók, amelyek biztosítják, hogy a külső felek szakértői szükség esetén közvetlenül az illetékes hatóságoknak jelenthessék az értékelési alanynál feltárt szabálytalanságokat, hiányosságokat vagy jogsértéseket, függetlenül attól, hogy szolgáltatásaik nyújtására az illetékes hatóságoktól vagy az értékelési alanytól kaptak-e megbízást.

4.4.8 Felügyeleti nyomon követés

114. Az illetékes hatóságoknak meg kell győződniük arról, hogy az értékelési alanyok az AML/CFT rendszereiket és kontrollkeretüket érintő valamennyi jogsértést vagy hiányosságot megfelelően kezelik és hatékonyan helyreállítják. Az illetékes hatóságoknak minden szükséges lépést meg kell tenniük annak biztosítása érdekében, hogy az értékelési alanyok nem helyénvaló magatartása vagy tevékenysége megváltozzon vagy megszűnjön.

115. A leghatékonyabb felügyeleti nyomon követésről való döntés során az illetékes hatóságoknak olyan felügyeleti eszközöket vagy intézkedéseket kell választaniuk, amelyek arányosak a feltárt hiányosságok lényegességével és a jogsértések súlyosságával, és figyelembe veszik az értékelési alanyt érintő kockázat szintjét. Ez azt jelenti, hogy a jelentős vagy nagyon jelentős ML/TF-kockázatnak kitett értékelési alanynál feltárt súlyos jogsértések és lényeges hiányosságok²¹ intenzívebb nyomon követést és több felügyeleti erőforrást igényelnek, mint a kevésbé jelentős kockázatot hordozó értékelési alanyoknál feltárt kevésbé súlyos jogsértések vagy nem lényeges hiányosságok. A legsúlyosabb esetekben például az illetékes hatóságok utóvizsgálatot végezhetnek annak biztosítása érdekében, hogy valamennyi hiányosságot hatékonyan mérsékeljenek, és potenciálisan szankciót is mérlegelhetnek, míg a kevésbé súlyos esetekben elegendő lehet, ha az értékelési alany megerősíti, hogy a problémákat a javasolt helyreállítási tervnek megfelelően kezelik.

116. Annak a fenti 114. és 115. bekezdéssel összhangban történő eldöntésekor, hogy mi lenne a leghatékonyabb felügyeleti nyomon követés, az illetékes hatóságoknak legalább a következőket kell mérlegelniük:

- a) az értékelési alany által az illetékes hatóságnak javasolt helyreállítási terv végrehajtását követően megvalósul-e az összes jogsértés és hiányosság hatékony kezelése és helyreállítása. Az értékelési alany által javasolt, a helyreállító intézkedések befejezésére vonatkozó ütemtervnek az illetékes hatóság megelégedésére kell szolgálnia, és az illetékes hatóságoknak kérdőre kell vonniuk az értékelési alanyt, ha az ütemterv irreális, vagy ha a javasolt intézkedések nem eléggé határozottak egyes hiányosságok helyreállításához;
- b) a felügyeleti eszközök, felügyeleti intézkedések vagy szankciók egyikét vagy ezeknek a kombinációját alkalmazzák-e annak biztosítása érdekében, hogy az értékelési alanynál a lehető leghatékonyabban és kellő időben megtörténjen a jogsértések és hiányosságok kezelése és helyreállítása;
- c) a helyreállító intézkedések sürgőssége, mivel egyes jogsértések vagy hiányosságok sürgősebb intézkedéseket tehetnek szükségessé az értékelési alanyok részéről, ami azt jelenti, hogy az illetékes hatóságoknak biztosítaniuk kell, hogy az értékelési alany kellő hangsúlyt helyezzen e hiányosságok helyreállítására;
- d) az egyes jogsértések vagy hiányosságok helyreállításához szükséges idő hossza, és amennyiben a helyreállító intézkedések hosszú időt vehetnek igénybe, az értékelési alanynak megfelelő ideiglenes intézkedéseket kell bevezetnie a kockázat mérséklése érdekében;

²¹ A hiányosságok lényegességének meghatározására vonatkozó további részleteket az EBH által az EBH-rendelet 9a. cikke alapján kidolgozott szabályozástechnikai standardok tartalmazzák.

- e) az ismétlődő vagy rendszerszintű jogsértés vagy hiányosság valószínűsége, amely az értékelési alanynál feltárt korábbi mulasztások, valamint annak az időnek a hossza alapján értékelhető, amelyen át az értékelési alany nem hajtott végre a hatékony rendszereket és kontrollmechanizmusokat; az illetékes hatóság nyomon követésének nemcsak egy konkrét probléma megoldására kell összpontosítania, hanem annak biztosítására, hogy az értékelési alanynál megszűnjön a rendszerszintű mulasztás;
- f) a jogsértés vagy hiányosság által az értékelési alanyok tágabb belső ellenőrzési keretrendszerére gyakorolt lehetséges hatás, amely az együttműködésről szóló EBH-iránymutatásoknak²² megfelelően a prudenciális felügyelettel való együttműködést igényelhet, valamint prudenciális szempontból is szükségessé tehet nyomon követő intézkedéseket;
- g) az értékelési alany képessége és hajlandósága az illetékes hatóságok által azonosított hiányosságok helyreállítására, beleértve azt is, hogy az értékelési alanynál a kulcsfontosságú feladatot ellátó személyek és a felső vezetés tagjai milyen mértékben vesznek részt a helyreállítási folyamatban.

117. Amennyiben az illetékes hatóságoknak az a gyanúja, hogy a hatékony rendszerek és kontrollmechanizmusok végrehajtásának elmulasztása szándékos lehet, határozottabb nyomon követési intézkedést kell mérlegelniük, amely biztosítja, hogy az értékelési alany azonnal felhagyjon ezzel a magatartással. Ilyen körülmények között az illetékes hatóságoknak együtt kell működniük és információt kell cserélniük a prudenciális felügyelettel az értékelési alany mulasztásairól.

118. Az illetékes hatóságoknak formalizálniuk kell a felügyeleti nyomon követési folyamatukat, és azt a felügyeleti kézikönyvükben kell rögzíteniük, ugyanakkor elegendő rugalmasságot kell hagyniuk a felügyeleti mérlegelés számára. Az illetékes hatóságoknak ütemtervet és leírást kell készíteniük a konkrét felügyeleti nyomon követési intézkedésekről és az értékelési alany által az egyes jogsértések vagy hiányosságok kezelése érdekében meghozandó intézkedésekről.

119. Amennyiben az illetékes hatóságok megállapították, hogy az értékelési alanyok nem hajtották végre a 2015/849 irányelv 45. cikkének (1) bekezdésével összhangban a csoport minden részében hatékony módon csoportszintű politikáikat és eljárásaikat, és hogy rendszereik és kontrollmechanizmusaik nem elég szilárdak ahhoz, hogy csökkentsék a csoportot a különböző joghatóságokban érintő kockázatokat, az illetékes hatóságnak meg kell tennie a szükséges lépéseket annak biztosítása érdekében, hogy:

- a) az értékelési alanyok csoportszintű helyreállítási tervet vezessenek be, amelyben meghatározzák, hogyan fogják a különböző joghatóságokban feltárt hiányosságokat helyreállítani;
- b) késedelem nélkül együttműködjenek a csoportba tartozó jogalanyok felügyeletében részt vevő más illetékes hatóságokkal, akár az AML/CFT kollégiumokon, akár más

²² [Az EBH iránymutatásai a 2013/36/EU irányelv szerinti, a prudenciális felügyeleti hatóságok, a pénzmosás és a terrorizmusfinanszírozás elleni felügyeletet ellátó hatóságok és a pénzügyi információs egységek közötti együttműködéshez és információcseréhez, 2021. december.](#)

együttműködési mechanizmusokon keresztül, annak biztosítása érdekében, hogy azok tudomást szerezzenek ezekről a hiányosságokról; és

- c) együttműködjenek más illetékes hatóságokkal és adott esetben a prudenciális felügyelettel, hogy döntsenek a legmegfelelőbb nyomon követési intézkedésekről, szükség szerint akár csoportszinten, akár az egyes jogalanyok szintjén. Ez a nyomon követés magában foglalhat – más felügyeleti eszközök mellett – közös helyszíni vizsgálatot vagy a különböző illetékes hatóságok körében közös megközelítést.

120. Jóllehet a felügyeleti nyomon követési folyamat elkülönül a szankcionálási folyamattól, a két folyamat nem zárja ki kölcsönösen egymást, hanem ki kell egészíteniük egymást. Ezért az illetékes hatóságoknak - függetlenül az értékelési alany tekintetében kiszabandó szankcióktól – szorosan nyomon kell követniük a jogsértések és hiányosságok megfelelő helyreállítását.

121. Ezen iránymutatások rendelkezéseire tekintet nélkül az illetékes hatóságoknak az 1093/2010/EU rendelet 9a. cikke szerinti szabályozástechnikai standardtervezetekkel összhangban jelenteniük kell az Európai Bankfelügyeleti Hatóságnak a lényeges hiányosságokat.

4.4.9 Visszajelzés a szektor számára

a. Visszajelzés a kockázatértékelésekről

122. Az illetékes hatóságoknak visszajelzést kell adniuk az értékelési alanyok számára a szektor kockázatértékelések eredményeiről. Az illetékes hatóságoknak közölniük kell legalább az alábbiakat:

- a) az egyes szektorokban és alszektorokban általuk feltárt legfontosabb kockázatok;
- b) az e kockázatokra vonatkozó értékelésük; és
- c) bármilyen egyéb információk, amelyek növelhetik az értékelési alanyok kockázatokra vonatkozó ismereteit, és bővíthetik a saját tevékenységükre kiterjedő és egyedi kockázatértékeléseiket.

123. Amennyiben az illetékes hatóságok úgy döntenek, hogy szektor vagy alszektori kockázatértékelésük szerkesztett változatát bocsátják az értékelési alanyok rendelkezésére, biztosítaniuk kell, hogy ez elegendő és érdemleges információt tartalmazzon ahhoz, hogy az értékelési alanyok fel tudják használni ezeket az információkat saját kockázatértékelésük kidolgozása során.

b. Útmutatás a szektor számára

124. Az illetékes hatóságoknak ki kell adniuk a szükséges iránymutatást az értékelési alanyok számára, amelyben kifejtik, hogy elvárásaik szerint hogyan kell az értékelési alanyoknak a gyakorlatban végrehajtaniuk a kockázatalapú megközelítést, és mit kell tenniük annak érdekében, hogy eleget tegyenek AML/CFT kötelezettségüknek. Az illetékes hatóságoknak az

európai felügyeleti hatóságok által közzétett vonatkozó iránymutatásokat kell alapul venniük, és azokat ki kell egészíteniük a sajátos nemzeti szintű jellemzőkkel.

125. Az illetékes hatóságoknak azt is fel kell mérniük, hogy szükség van-e a szektorban további útmutatásra. Az illetékes hatóságoknak az ismétlődő problémák, az újonnan megjelenő kockázatok vagy a kockázatértékeléshez gyűjtött információk elemzéséből, az ellenőrzések – köztük a tematikus felülvizsgálatok – megállapításaiból, valamint a szektorral – többek között a szakmai szövetségekkel – folytatott egyéb érintkezésekből származó egyéb aggályok alapján kell értékelniük az AML/CFT ismeretek és szakértelem szintjét a szektorukban. A további útmutatás szükségességét jelző mutatók közé többek között a következők tartoznak:

- a) az értékelési alanyok ismételten elmulasztják bizonyos AML/CFT kötelezettségek teljesítését;
- b) a nemzeti vagy uniós szintű jogszabályi keretben a közelmúltban bekövetkezett olyan változások, amelyek hatással lehetnek az értékelési alanyok azon képességére, hogy teljesíteni tudják AML/CFT kötelezettségeiket;
- c) bizonyos szektorokban vagy értékelési alanyoknál a kockázatmentesítés bizonyítéka, vagy bizonyíték arra, hogy az értékelési alanyok inkább elkerülik a kockázatokat, mint sem hogy hatékonyan kezelnék azokat;
- d) az illetékes hatóságokhoz intézett ismételt kérdések vagy az AML/CFT keretrendszer bizonyos aspektusaira vonatkozó útmutatás iránti kérelmek;
- e) új ML/TF kockázatok és tipológiák megjelenése.

126. Az illetékes hatóságoknak fel kell mérniük, hogy szükség lehet-e útmutatásra a szektor egészére vagy kifejezetten egy adott alszektorra vonatkozóan, illetve valamely meghatározott témakörre vonatkozóan. Az illetékes hatóságoknak biztosítaniuk kell, hogy az általuk nyújtott útmutatás világos és egyértelmű legyen, valamint:

- a) megkönnyítse és támogassa a hatékony kockázatalapú megközelítés alkalmazását az értékelési alanyok részéről;
- b) a pénzmosási és terrorizmusfinanszírozási kockázati tényezőkről szóló EBH-iránymutatásokkal²³ és különösen a 4.9., 4.10. és 4.11. iránymutatással összhangban sem közvetlenül, sem közvetve ne segítse elő, illetve ne nézze el a teljes ügyfél-kategóriák tekintetében, válogatás nélkül történő kockázatmentesítést.

127. Az illetékes hatóságoknak a felügyeleti útmutatás kidolgozása során meg kell fontolniuk az értékelési alanyok és más érintett érdekelt felek bevonását, és meg kell határozniuk a kapcsolatfelvétel leghatékonyabb módját. A bevonás magában foglalhatja többek között a nyilvános konzultációs folyamatot, a szakmai szövetségekkel, a pénzügyi információs egységekkel, a bűnüldöző hatóságokkal, más illetékes hatóságokkal vagy kormányzati

²³ Az EBH iránymutatásai az (EU) 2015/849 irányelv 17. cikke és 18. cikkének (4) bekezdése szerint az ügyfél-átvilágításról, valamint a hitelintézetek és a pénzügyi intézmények által az egyedi üzleti kapcsolatokhoz és az üzleti megbízásokhoz kapcsolódó pénzmosási és terrorizmusfinanszírozási kockázat értékelése során figyelembe veendő tényezőkről (a továbbiakban: a pénzmosási és terrorizmusfinanszírozási kockázati tényezőkről szóló iránymutatások) [EBA/GL/2021/02](#).

ügynökségekkel való együttműködést, vagy a konzultációs fórumokon való részvételt. Az illetékes hatóságoknak biztosítaniuk kell, hogy megfelelő arányban elérjék azokat az érdekelt feleket, akikre az útmutatás hatással lesz, és hogy elegendő időt biztosítsanak az érdekelt felek számára véleményük közlésére.

128. Az illetékes hatóságoknak időszakonként értékelniük kell a szektornak nyújtott meglévő útmutatásaik megfelelőségét. Ezt az értékelést rendszeresen vagy eseti alapon kell elvégezni, és bizonyos események – például a nemzeti vagy európai jogszabályok változásai, a nemzeti vagy szupranacionális kockázatértékelés módosításai – miatt vagy a szektori visszajelzések alapján is szükségessé válhat. Amennyiben az illetékes hatóságok úgy ítélik meg, hogy a meglévő útmutatás már nem naprakész vagy nem releváns, indokolatlan késedelem nélkül közölniük kell a szükséges módosításokat a szektorral.

c. Kommunikáció a szektorral

129. Az illetékes hatóságoknak kommunikációs stratégiát kell kialakítaniuk és alkalmazniuk annak biztosítása érdekében, hogy az értékelési alanyokkal folytatott kommunikációjuk továbbra is a szektorban vagy egyes alszektorokban fennálló AML/CFT megfelelőség javítására összpontosítson, valamint hogy az illetékes hatóságok erőforrásait a leghatékonyabban használják fel. Kommunikációs stratégiájuk részeként az illetékes hatóságoknak meg kell határozniuk, hogyan fognak kommunikálni a különböző érdekelt felekkel, többek között az általuk végzett kockázatértékelés eredményeinek és a vonatkozó útmutatásoknak a szektorral való közlése során.

130. Az illetékes hatóságoknak meg kell határozniuk a rendelkezésükre álló legmegfelelőbb és leghatékonyabb kommunikációs eszközöket, amelyek lehetővé teszik számukra, hogy szabályozási elvárásaikat egyértelműen és konstruktív módon közöljék az érintett érdekelt felekkel. Ezen eszközök közé többek között az alábbiak tartozhatnak:

- a) egyidejű kommunikáció valamennyi értékelési alanyal, amely magában foglalhatja az illetékes hatóság honlapján vagy más online csatornákon keresztül történő közzétételt;
- b) az érdekelt felek korlátozott csoportjának szóló kommunikáció, amely magában foglalhatja az illetékes hatóság különböző konferenciákon vagy képzési eseményeken való részvételét, illetve a kereskedelmi és szakmai szövetségek megkeresését;
- c) levélben vagy körlevélben történő kommunikáció, amely a szektor egészének vagy az érdekelt felek érintett csoportjainak szólhat; vagy
- d) közvetlen két- vagy többoldalú kommunikáció az értékelési alanyokkal, beleértve a nyilvános konzultációkat is. Amennyiben az illetékes hatóság kétoldalúan kommunikál, mérlegelnie kell, hogy ez a kommunikáció mennyire releváns az érdekelt felek szélesebb csoportja számára, ami azt jelezheti, hogy valamely másik kommunikációs eszköz esetlegesen megfelelőbb lehet.

131. A kommunikáció legmegfelelőbb eszközeinek kiválasztásakor az illetékes hatóságoknak figyelembe kell venniük legalább a következő elemeket:

- a) a kommunikáció célközönsége, ami meghatározhatja a kommunikáció részletességét;
- b) egy adott téma relevanciája az érdekelt felek meghatározott csoportja, a szektor vagy a piac egésze számára;
- c) a közlemény időzítése és sürgőssége, biztosítva, hogy a szükséges információk időben az értékelési alanyok rendelkezésére álljanak; és
- d) a közölt információk típusa.

4.4.10 Az illetékes hatóság munkatársainak képzése

132. Az illetékes hatóságoknak biztosítaniuk kell az AML/CFT feladatokkal közvetlenül vagy közvetetten foglalkozó állományuk számára, hogy megfelelő ismeretekkel és tudással rendelkezzenek az alkalmazandó jogi és szabályozási AML/CFT keretrendszerrel, és hogy alkalmas képesítéssel és képzettséggel rendelkezzenek ahhoz, hogy megbízhatóan gyakorolni tudják a felügyeleti mérlegelést.

133. Az illetékes hatóságoknak képzési programot kell kidolgozniuk, amelyet az illetékes hatóságon belüli konkrét funkciókhoz, a munkaköri feladatokhoz, a személyzet szolgálati idejéhez és tapasztalatához kell igazítani. Ezt a képzési programot naprakészen kell tartani és rendszeresen felül kell vizsgálni. Az illetékes hatóságoknak figyelemmel kell kísérniük az egyes alkalmazottak vagy adott esetben egész csoportok által elvégzett képzések szintjét.

134. Az illetékes hatóságoknak gondoskodniuk kell arról, hogy a felügyeleti feladatokat ellátó munkatársaik képzésben részesüljenek az illetékes hatóság AML/CFT RBS modelljének gyakorlati alkalmazása terén, hogy a felügyeletet végző munkatársak képesek legyenek hatékony és konzisztens kockázatalapú AML/CFT felügyelet végzésére. Az illetékes hatóságoknak biztosítaniuk kell, hogy az egész szektorra kiterjedő és az egyéni ML/TF kockázatértékelések eredményeit az illetékes hatóság valamennyi érintett munkatársával közöljék, beleértve azokat is, akik közvetlenül nem vesznek részt a kockázatalapú AML/CFT felügyeletben. Egyebek mellett az illetékes hatóságok biztosítják, hogy felügyeleti feladatokat ellátó munkatársaik:

- a) képesek legyenek megérteni a rugalmasság szükségességét, amikor az értékelési alanyok kockázatokról és kontrollmechanizmusokról alkotott nézetei eltérnek az illetékes hatóságoknak az említett kockázatokról alkotott nézeteitől, és figyelembe vegyék az értékelési alanyok által szolgáltatott érveket;
- b) képesek legyenek értékelni az értékelési alanyok által végzett kockázatértékelés minőségét;
- c) képesek legyenek értékelni az értékelési alanyok AML/CFT szabályzatainak és eljárásainak, szélesebb körű irányítási intézkedéseinek és belső kontrollmechanizmusainak a megfelelőségét, arányosságát és hatékonyságát az értékelési alanyok saját kockázatértékeléseinek fényében.
- d) képesek legyenek megérteni a különböző termékeket, szolgáltatásokat és pénzügyi

eszközöket, valamint az ezeket érintő kockázatokat;

- e) képesek legyenek megérteni az illetékes hatóságok felügyeleti keretrendszerét, beleértve az AML/CFT felügyeleti stratégiát és tervet; és
- f) képesek legyenek megérteni az illetékes hatóságok által használt különböző felügyeleti eszközöket és gyakorlatokat, valamint azt, hogy ezek hogyan kapcsolódnak a munkatárs által végzett feladatokhoz, például a különböző felügyeleti eszközök gyakorlati alkalmazásához, valamint képesek legyenek megérteni a más érdekelt felekkel való együttműködés fontosságát.

135. A képzést az érintett munkatársak és a felső vezetés AML/CFT-feladataihoz kell igazítani, és részei lehetnek belső és külső tanfolyamok és konferenciák, elektronikus tanfolyamok, hírlevelek, esettanulmányok megvitatása, munkaerő-felvétel, az elvégzett feladatokra vonatkozóan adott visszajelzés és a gyakorlatban történő tanulás egyéb formái. Az illetékes hatóságok számára előnyös lehet az illetékes hatóságok közötti, valamint más érintett hazai és külföldi hatóságokkal – például a prudenciális felügyeletekkel, a FIU-val, az érintett uniós szervekkel, más országok pénzmosás és a terrorizmusfinanszírozás elleni felügyeletet ellátó hatóságaival – folytatott tudásmegosztás is.

136. Az illetékes hatóságoknak gondoskodniuk kell arról, hogy a megfelelő képzéseket időben biztosítsák, különösen az új alkalmazottak esetében, valamint az AML/CFT felügyeleti keretrendszerben bekövetkező jelentős változások esetén. Az illetékes hatóságoknak biztosítaniuk kell, hogy munkatársaik AML/CFT szakértelme naprakész és releváns legyen, és a képzés magában foglalja az újonnan megjelenő kockázatokkal szembeni érzékenyítést is, amennyiben az szükséges.

4.5 4. lépés – Az RBS modell nyomon követése és frissítése

4.5.1 A kockázatértékelési és felügyeleti stratégia és tervek (1., 2. és 3. lépések) felülvizsgálata

137. Az RBS nem egy egyszeri feladat, hanem egy folyamatos, ciklikus eljárás. Az illetékes hatóságoknak ezért időszakonként vagy eseti jelleggel felül kell vizsgálniuk a kockázatértékelésük alapjául szolgáló információkat, és szükség szerint frissíteniük kell ezeket az információkat.

138. A ciklikus folyamat részeként az illetékes hatóságoknak időszakos felülvizsgálatok révén vagy eseti jelleggel rendszeresen felül kell vizsgálniuk és napra készre kell tenniük az értékelési alanyra vonatkozó szektor- és egyedi kockázatértékeléseiket.

139. Szükség szerint ugyancsak aktualizálni kell a felügyeleti stratégiát és terveket is, akár időszakos felülvizsgálatok révén, akár külső eseményekre reagálva. A felügyeleti stratégiának és terveknek tükrözniük kell a kockázatértékelések releváns változásait is, különösen amennyiben újonnan megjelenő kockázatokat tárnak fel. Az illetékes hatóságoknak e felülvizsgálatok és frissítések eredményeit módosítások formájában be kell építeniük az RBS-be.

a. Időszakos felülvizsgálatok

140. Az illetékes hatóságoknak egyedi és szektorai kockázatértékeléseiket időszakos felülvizsgálatnak kell alávetniük annak biztosítása érdekében, hogy azok naprakészek és relevánsak maradjanak. Ennek részeként fontos, hogy az illetékes hatóságok meggyőződjenek arról, hogy a kockázatértékelést alátámasztó alapfeltevések még mindig naprakészek-e, beleértve az érintett szektorok és az értékelési alanyok által hordozott kockázatok különböző szintjével kapcsolatos feltevéseket, vagy az egyes felügyeleti eszközök hatékonyságával kapcsolatos ismereteket.

141. Az egyes felülvizsgálatok ütemezését össze kell hangolni a felügyeleti stratégiával, és azoknak arányosnak kell lenniük a szektorhoz és az értékelési alanyhoz társuló ML/TF kockázattal. A jelentős vagy nagyon jelentős ML/TF kockázatoknak kitett szektorok és értékelési alanyok esetében, illetve azok esetében, amelyek gyorsan változó környezetben tevékenykednek, a felülvizsgálatra gyakrabban van szükség.

b. Eseti felülvizsgálat

142. A kockázati tényezők, a kockázatértékelés és adott esetben a felügyeleti stratégia és tervek eseti felülvizsgálata az értékelési alany kockázati profilját érintő jelentős változás esetén szükséges, többek között a következők esetében:

- a) újonnan megjelenő ML/TF kockázatok;
- b) a helyszínen kívüli vagy helyszíni felügyeletből és az értékelési alany által végrehajtott korrekciós és helyreállító intézkedések nyomán követéséből származó megállapítások;
- c) változások vagy új információk, amelyek a befolyásoló részesedések tulajdonosaival, az igazgatótanács tagjaival, a kulcsfontosságú feladatot ellátó személyek tevékenységeivel vagy az értékelési alany szervezetével kapcsolatban merülnek fel;
- d) az Európai Bizottság által az (EU) 2015/849 irányelv 6. cikkének (1) bekezdésével összhangban közzétett szupranacionális szintű kockázatértékelés, a nemzeti kockázatértékelés vagy a jelen iránymutatásokkal összhangban kidolgozott felügyeleti kockázatértékelés módosításai;
- e) új típusú vállalkozások lépnek be a szektorba vagy alszektorba;
- f) hirtelen változások a szektoron vagy alszektoron belül, beleértve az ügyfélkör, a kínált szolgáltatások és termékek, a teljesítési csatornák vagy az egyes földrajzi területeknek való kitettség változását;
- g) olyan új információk merülnek fel, amelyek arra utalnak, hogy egy adott értékelési alany vagy szektor tekintetében megnövekedett az ML/TF kockázati kitettség;
- h) egyéb helyzetek, amelyek esetében az illetékes hatóságnak alapos oka van azt feltételezni, hogy a kockázatértékelés alapjául szolgáló információk már nem relevánsak vagy jelentős hiányosságai vannak

143. Az illetékes hatóságoknak azt is mérlegelniük kell, hogy az adott értékelési alanyt érintő változás kihathat-e más értékelési alanyokra, és az azon értékelési alanyokra vonatkozó kockázatértékelést is felül kell vizsgálniuk, amelyeket jelentősen érint a változás.

144. Amennyiben a módosított kockázatértékelés eredményeként megváltoznak a kockázati kategóriák vagy pontszámok, az illetékes hatóságoknak biztosítaniuk kell, hogy belső rendszereiket és felügyeleti kézikönyvüket ennek megfelelően aktualizálják.

4.5.2 Az AML/CFT RBS modell felülvizsgálata

145. Az illetékes hatóságoknak meg kell győződniük arról, hogy belső folyamataik eljárásaik – ezen belül a ML/TF kockázatértékelési módszertanuk – napra készek, és azokat konzisztensen és hatékonyan alkalmazzák. Az illetékes hatóságoknak felül kell vizsgálniuk és szükség esetén azonnal aktualizálniuk kell a módszertant.

146. Amennyiben a felülvizsgálat problémákat tár fel az AML/CFT RBS modellben, az illetékes hatóságoknak lépéseket kell tenniük ezek rendezésére. Az illetékes hatóságoknak azonban az időbeli összehasonlítások megkönnyítése érdekében tartózkodniuk kell attól, hogy rövid időközönként ismételten megváltoztassák RBS modelljüket.

147. Amennyiben az illetékes hatóságok automatizált pontozási rendszereket használnak kockázatértékelésük elvégzéséhez, felül kell vizsgálniuk azokat az eseteket, amikor az automatizált pontszámot szakmai mérlegelés alapján módosították, ami arra engedett következtetni, hogy a kiosztott pontszám nem tükrözte pontosan az értékelési alany kockázati profilját. Ilyen esetekben az illetékes hatóságoknak meg kell vizsgálniuk, hogy az ilyen módosítások mértéke és gyakorisága nem utal-e a kockázatértékelési módszertan hibájára. Ha hibát állapítanak meg, az illetékes hatóságoknak meg kell tenniük a szükséges lépéseket a hiba kijavítása érdekében.

a. Időszakos felülvizsgálatok

148. Az illetékes hatóságoknak időszakonként felül kell vizsgálniuk, hogy AML/CFT RBS modelljük hozzá-e a kívánt eredményeket és különösen, hogy a felügyeleti erőforrások szintje továbbra is arányban van-e az azonosított ML/TF kockázatokkal. Az illetékes hatóságoknak különféle rendelkezésükre álló eszközöket kell felhasználniuk AML/CFT RBS-modelljük megfelelőségének és hatékonyságának felülvizsgálata és értékelése során. Ezen eszközök közé többek között az alábbiak tartoznak:

- a) szakmai hozzáértés;
- b) önértékelési kérdőívek;
- c) a felügyeleti intézkedések és fellépések mintavételen alapuló tesztelése;
- d) új információk, például más illetékes hatóságoktól vagy érintett AML/CFT hatóságoktól származó jelentések és visszajelzések;
- e) a pénzügyi információs egységektől, a bűnüldöző hatóságoktól és más nemzeti

ügynökségektől érkező visszajelzések; vagy

f) az érintett európai vagy nemzetközi szervezetek kiadványai.

149. Az illetékes hatóságoknak törekedniük kell arra, hogy megismerjék a legjobb nemzetközi gyakorlatokat, és ha lehetséges, mérlegelniük kell a vonatkozó nemzetközi és európai fórumokon való részvételt.

150. Az AML/CFT felügyelet által az értékelési alanyok megfelelésének szintjére és AML/CFT kontrollmechanizmusainak eredményességére kifejtett hatás mérése szintén segítheti az illetékes hatóságokat saját AML/CFT RBS modelljük eredményességének mérésében.

b. Eseti felülvizsgálatok

151. A meghatározott időszakonként végzett rendszeres felülvizsgálatok mellett az illetékes hatóságoknak akkor is felül kell vizsgálniuk, aktualizálniuk kell, illetve módosítaniuk kell saját AML/CFT RBS modelljüket, amennyiben annak megfelelőségét vagy eredményességét az alábbi események megkérdőjelezzik:

- a) a modell külső értékelése, többek között a FATF, a MoneyVal vagy külső minősítő részéről;
- b) a modell belső értékelése, többek között belső hiányelemzés, belső ellenőrzési jelentések, minőségbiztosítási tesztelés és a tanulságok levonását célzó tevékenységek;
- c) jelentős változások az AML/CFT jogszabályi vagy szabályozási környezetben;
- d) vonatkozó nemzetközi útmutatások közzététele; és
- e) új kockázati tényezők felmerülése vagy azonosítása.

4.5.3 A felülvizsgálati eljárás szervezeti és eljárási aspektusai

152. Az illetékes hatóságoknak objektív felülvizsgálati eljárást kell bevezetniük az RBS modelljükre vonatkozóan, amely világos és átlátható belső eljárásokon alapul. Ezekben az eljárásokban rögzíteni kell legalább a következőket:

- a) mikor esedékes a felülvizsgálat, illetve milyen események esetén kell felülvizsgálatot végezni;
- b) mi a felülvizsgálat hatóköre, illetve hogyan kell meghatározni a hatókört; és
- c) az illetékes hatóságon belül ki a felelős a felülvizsgálati folyamatért. Az illetékes hatóságoknak mérlegelniük kell, hogy az illetékes hatóságon belül az RSB modell felülvizsgálatáért is a modell létrehozásáért felelős csoport vagy személy, vagy inkább egy másik személy vagy csoport legyen-e felelős, például az illetékes hatóság belső minőségbiztosítási, belső ellenőrzési vagy kockázatkezelési csoportja.

153. A belső felülvizsgálati eljárások mellett az illetékes hatóságoknak mérlegelniük kell, hogy szükséges-e külső szakértőt megbízniuk azzal, hogy tárgyilagos értékelést készítsen az RBS

modelljükről, vagy hogy biztosítsa a modell összehangolását nemzeti szinten a más illetékes hatóságok által használt modellekkel.

4.5.4 Nyilvántartás

154. Az illetékes hatóságoknak megfelelően dokumentálniuk kell AML/CFT RBS modelljüket, annak végrehajtását és az azt követő felülvizsgálatokat az intézményi (felügyeleti) memória részére, és fel kell jegyezniük az eredményeket és döntéseket, azok indokolását annak biztosítása érdekében, hogy az illetékes hatóság által meghozott intézkedések az egyes értékelési alanyok vonatkozásában koherensek és konzisztensek legyenek.

4.5.5 Elszámoltathatóság

155. Az illetékes hatóság felső vezetésének átfogó ismeretekkel kell rendelkeznie a felügyelt szektorban és alszektorokban jelen lévő ML/TF kockázatokról, és rendszeresen tájékozódnia kell az AML/CFT felügyeleti intézkedésekről és azok kimeneteléről. Ennek az a célja, hogy meg tudják ítélni az értékelési alanyok által ezen kockázatok csökkentése érdekében végrehajtott intézkedések általános eredményességét, valamint a felügyelet mértékére és gyakoriságára, illetve a felügyeleti erőforrások elosztására vonatkozó felülvizsgálat szükségességét.

156. Az illetékes hatóságok felső vezetésének biztosítania kell, hogy a felügyeleti stratégia felső vezetői szintű jóváhagyása és az azt követő módosítások, valamint az AML/CFT felügyeleti stratégia végrehajtásának nyomon követése tekintetében az illetékes hatóságnál megfelelő irányítási szabályokat vezessenek be. Gondoskodnia kell különösen arról, hogy az illetékes hatóság elegendő erőforrással rendelkezzen a stratégia végrehajtásához, beleértve az AML/CFT szakértői, jogi, szakpolitikai és kockázati szakértői erőforrásokat, és hogy a stratégiában meghatározott felügyeleti célkitűzések teljes mértékben teljesüljenek.

Melléklet

A kockázati kategóriák átváltása

1. forgatókönyv: Amennyiben az illetékes hatóságok három kockázati kategóriába sorolják az értékelési alanyokat és a szektorokat, az 1. táblázatban meghatározott megközelítést kell alkalmazniuk, amikor a kockázati kategóriáknak a jelen iránymutatásokban javasolt négy

<i>Az illetékes hatóság kockázati kategóriái</i>	<i>A jelen iránymutatásokban javasolt kockázati kategóriák</i>
<i>Alacsony kockázat</i> →	Kevésbé jelentős kockázat
<i>Közepes kockázat</i> →	Mérsékelt jelentős kockázat
<i>Magas kockázat</i> →	Nagyon jelentős kockázat

kategóriára történő átváltására kérik őket.

2. forgatókönyv: Amennyiben az illetékes hatóságok öt kockázati kategóriába sorolják az értékelési alanyokat és a szektorokat, akkor a 2. táblázatban meghatározott megközelítést kell alkalmazniuk, amikor a kockázati kategóriáknak a jelen iránymutatásokban javasolt négy kategóriára történő átváltására kérik őket.

<i>Az illetékes hatóság kockázati kategóriái</i>	<i>A jelen iránymutatásokban javasolt kockázati kategóriák</i>
<i>Alacsony kockázat</i> →	Kevésbé jelentős kockázat
<i>Közepesen alacsony kockázat</i> →	Kevésbé jelentős kockázat
<i>Közepesen magas kockázat</i> →	Mérsékelt jelentős kockázat
<i>Magas kockázat</i> →	Jelentős kockázat
<i>Rendkívül magas kockázat</i> →	Nagyon jelentős kockázat